

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDÄN

EMELIE HÖGQVIST
tjusar åter publiken
i INGA TIDBLADS
gestalt.

ÖFR
INNEHÅLLET:

JULDAGAR PÅ MÅRBACKA
AV VALBORG OLANDER.

EN DROTTNINGS OCH 300
KONFIRMANDERS PRÄSTGÅRD.

INTERVJU
MED GRAZIA DELEDDA.

HAR HON INTE ANSIKTE?
Några konstnärinnor
om nutidskvinnan.

F.ö. bidrag av dr Josua
Tillgren, Gustaf Ullmar,
Ellen Reumert, Hasse Z.
m. fl.

Caesary

K R Ö N I K A

Om bokfloden.

EMERSON SKRIVER I NÅGON AV sina essayer: »Varje boks verkan på den allmänna uppfattningen står i matematisk noggrann proportion till dess tankedjup. Om dess sidor ej göra oss visare, komma de att dö likt flugor inom en timma. Sättet att tala och skriva sådant som lever längre än dagens moderiktning, är att tala och skriva uppriktigt. Följ därför Sidneys råd: Blicka in i ditt hjärta och skriv. Den som skriver till sig själv, skriver för en evig läsekrets.»

Då jag ser alla de böcker, som nu radas upp i boklädsfönstren och på diskarna, som annonseras och kritiseras i tidningarna och som även falla på mitt eget bord, tänker jag på Sidneys ord. Hur många blicka in i sitt hjärta innan de skriva? Hålla de inte mera ögonen på klockan och almanackan för att hinna ut till jul? Det förefaller ofta som man kastade en blick i plånboken, innan man skrev den riktiga boken.

— Har ni inte själv skrivit en bok? och noga sett till att den kommer ut i tid före jul, säger den uppriktige läsaren.

— Nej, jag har inte skrivit någon bok. Jag har satt ihop en bok, och förläggaren har med hänsyn till egen och min ekonomi sett till att den kommer ut till jul.

— Ni kommer inte undan med det. En bok är en bok och även om den är hopklippt, är den skriven. Har ni blickat in i ert hjärta, innan ni skrev vad som står i denna bok?

— Inga samvetsfrågor. Och inga personliga. Böckerna som skrivits med vårt hjärta ha en plats för sig. De äro de alltid levande.

— Ha då de andra ingen uppgift?

— Jovisst, allting, även dåliga böcker ha en uppgift, en mening. De dåliga böckerna hindra icke, de tvärtom bereda plats för de goda. Hur underligt det kan låta. Och så ge de förtjänst åt boktryckare, pappershandlare, förläggare, som därigenom kunna ge ut goda böcker.

— Men blir inte smaken sämre?

— Det kan se så ut helt tillfälligt. I längden vinner den goda smaken, den rätta meningen. Liksom den goda boken alltid kommer att leva. Ingen kritiker kan döda den. En bok dödar sig själv.

— De flesta böcker som nu köpas, köpas icke för att läsas utan för att ges bort. Boken har blivit en present, en gåva, som ett par strumpor eller en ask konfekt.

— Riktigt. Bokhandlarna säga: de bästa

kunderna äro de som köpa böcker att ge bort. De mena kanske, att om kunden köpte för att läsa, skulle han inte köpa så mycket och kanske med mera omsorg. Varför man köper en bok, betyder så litet, förr eller senare finner den alltid sin läsare — om där finns något att läsa.

— Tror ni att en boks framgång är beroende av kritiken?

— Ja, tillfälligt och i kassan hos förläggaren. I längden är bokens eget värde avgörande. En kritiker kan göra en författare för en säsong. Sedan får han göra sig själv. Om han kan.

— Tror ni att kritikerna läsa alla böcker de få?

— Absolut. Jag hörde en gång talas om en kritiker som svarade på den frågan: den som inte, sedan han skurit upp första och sista sidan på en bok och luktat på papperskniven kan bedöma en bok är inte värd att kallas kritiker. Men den mannen levde för många år sedan. Nu läsa kritikerna böckerna från pärm till pärm — vilket författarna tyvärr ofta kunna märka på recensionerna. Ibland förefaller det till och med som de läst vissa sidor två gånger.

Jag är glad att jag inte är kritiker, både för min egen skull och författarnas.

HASSE Z.

E T T S L A R V I G T H U S ELLER OMBYTTA ROLLER.

"Hej vad det spelar på fioler
i detta slarviga hus!

Hej vad det klingar på cymbaler,
i detta slarviga hus!"

Åtminstone i vårt slarviga hus finns och har funnits länge en ask, som inte kan städas. Det den innehåller kan inte placeras någonstans. En bit lack — om vi nu få slut på den till jul, kommer en annan överbliven bit dit i stället, så låt den ligga. En kompass, vunnen på en tombola. Ett par nycklar till förgångna patentlås, en gammal pince-nez, en trubbig blyertspenna, ett par knappar, en hårnål (den kan vara bra att ha någon gång) en passare, en papperskniv, som är så spetsig, att ingen bok kan skäras med den, en opiumkaka (?) en liten förseglad flaska med ett medel mot sjösjuka (flaskan är söt och innehållet kan komma till användning om den lyckan vederfares en att få resa på havet), några stålpenor, en järnten, en reservoarpenna, som varken går in eller ut eller upp eller ned. Men inte kastar man bort reservoarpennor. Ja, och så litet mera småsaker.

Jag är skyldig mig själv rättvisan att säga att asken, som i och för sig är ganska fin av trä med beslag, tynger på mitt samvete. Nu står den i ett skåp, men jag känner den genom skåpets väggar, den når mig med andestrålar.

Så finns det en pyts, en hemslöjds-pyts, som står framme. I den pytsen lig-

*Lite var känner igen sig i Vera v. Kræmers
käseri denna gång, då hon skildrar asken,
som ger henne dåligt samvete.*

Konung Gustaf V, som i dagarna firat 20-årsjubileum med tronen — ett nytt snapshot. Foto: Strandvägsateljén.

ger det två vävpinnar, en bit lack, en blyertsstump och ett par kautschukband, sådana som herrar ha att kavla upp skjortärmarna med. Kautschuken är utgången, banden äro helt slappa. Pytsen står på herrns i huset bord och nu kommer jag till historiens kärnpunkt.

Den nutida äkta mannen är en martyr. En stor martyr som dånar såsom åskan bröder i detta slarviga hus. Men en martyr, en mask, som ibland kröker sig.

I ett vällovligt anfall av ordningssinne till jul grep jag en dag mina vävpinnar och de slappa kautschukbanden. Ljus till sinnes och intet anande tog jag dem, kautschukbanden ska i soporna och vävpinnarna på sin plats, trallade jag glad och kände mig som om jag hade förkläde och långt hår.

Då krökte sig masken.

— Låt bli vävpinnarna, sade han. Låt mig få ha någonsin någon av mina tillhörigheter ifred.

— Du skämtar, sade jag. Vävpinnarna äro mina och karutschasnoddarna få verkligen inte...

— Jag vill ha mina saker ifred! Det är det enda jag har som är mitt! Mina lådor har du tagit, mina galgar har du tagit, en filthatt tog du häromdagen och gjorde om åt dig själv, min kragskyddare slänger du om din hals...

(Forts. sid. 1286.)

Både kameran
och filmen
bör vara
av märket

KODAK
EASTMAN KODAK COMP.

Alla fotografiska artiklar,
framkallning & kopiering genom
HASSELBLADS FOTOGR. A.-B.
Göteborg - Malmö - Stockholm

DEN SARDISKA FLICKAN I SAGOLANDET

GRAZIA DELEDDA, "DEN TYSTLÅTNA", TALAR OCH GER EN BILD AV SIG SJÄLV

— Detta land är som en saga, aldrig har jag drömt mig något liknande. Smaragdgröna fält mot vit snö, röda, ståliga hus i den täta mörka skogen, som plötsligt öppnar sig och där man vill tro, att idel lyckliga människor bo. *Så mycket färg över allt!* Och när man sett underbara saker hela dagen och mörkret kommer, stiger man ut i en storstad, illuminerad som till karneval. Ännu mera sagolik om möjligt än landskapet med ljusguirlander, som slingra sig över gatorna och binda husen samman som med lysande blommor.

Här måste sannerligen feerna bo, och verkligheten är långt borta.

Sådana äro Grazia Deleddas första intryck från Sverige och Stockholm, och ändå står hon nu mitt i en ganska ansträngande verklighet, som alltid följer med ära och upphöjelse, antingen det gäller ett Nobelpris i litteratur eller en tronbestigning.

Grazia Deledda kallas i Italien *la taciturna* den tystlåtna, men nu måste hon träda fram och möta världen. Hon gör det enkelt och värdigt utan åthävor och när det blir för besvärligt med alla frågorna — i synnerhet från journalisternas sida — tillkallar hon sin man, commendatore Madesani, som följt sin hustru till Stockholm. Signor Madesani är norditalienare, från Mantua, och hög ämbetsman i Rom. Hans typ är så att säga mera italiensk än hans makas. Det är något av urkraft över Grazia Deledda, hon verkar i all sin stillhet och blidhet nästan lika kraftbetonad som den *fascis*, vilken blivit den nuvarande italienska regimens symbol.

Det fanns också en tid, då Grazia Deledda inom litteraturen gick under namnet "den sardiska flickan", *la fanciulla sarda*. Hon kom ju inför den läsande allmänhetens ögon redan som fjortonårig och då var det Sardinien hennes egen ö och ingenting annat än Sardinien, som hon skildrade. Nu är hennes litterära bagage, som bekant både mycket rikare och mera omväxlande. Och av italienskt folk-liv känner hon även närmare ett annat urgammalt, konservativt, intressant land, la Romagna, den provins, varifrån Mussolini härstammar.

Den roman, som kanske mer än många andra gjort Grazia Deledda inte bara berömd utan också älskad, *Flykten till Egypten*, är förlagd till la Romagna. Hjälten i den boken är en pensionerad folkskollärare, ett slags helgentyp, försynt, tillbakadragen, utan alla åthävor, men segrande genom sin godhet. Figuren är tecknad med så mycken kärlek, att man ovillkorligen känner, hur nära den stått författarinnan.

— I *Flykten till Egypten*, säger Grazia Deledda, då vi fråga henne om den boken, har jag givit mig själv mer än i mina andra böcker. Jag har älskat den boken, då jag skrev den, djupare och innerligare än många andra.

— Och den gamla skolläraren?

— Har mycket av min personlighet hos sig. Sådan jag skulle vilja vara.

"Det är ju nästan, som om det vore vårt silverbröllop om igen", säger Signor Madesani, då Idun fotograferar hans maka, Grazia Deledda och honom.

Grazia Deledda, den italienska förf., som fått årets Nobelpris i litteratur, har i dagarna kommit till Stockholm och blivit föremål för pressens intensiva uppmärksamhet. Hon, som i sitt hemland lever för sitt arbete och sin familj, har nu trätt ut ur sin avskildhet och brutit sin tystnad om personliga ting. I "Flykten till Egypten" har Grazia Deledda givit en idealbild av sitt eget jag i den gamla läraren Giuseppe De Nicholas gestalt, om vilket hon här berättar.

Nobelpristagaren i medicin, professor Wagner-Jaureggs maka.

Grazia Deleddas farfar snidade små helgonbilder och var känd över hela Sardinien för sin skicklighet. Så har också hans sondotter försökt sig på hans yrke, fastän i en svårare mindre folklig form. I den gamla läraren Giuseppe De Nicholas gestalt har hon sökt framställa ett helgon, som uppstår bland enkla, primitiva människor och som endast genom att vara till och följa sina ideal, utövar ett vittgående inflytande på sin omgivning. "Vi lassa på Gud allt ansvar, som kan falla oss besvärligt, säger Giuseppe på sitt stillsamma, genomträngande sätt, då hans fosterson vill komma undan sitt ansvar med en fras om Guds hjälp ur svårigheterna. Plikten mot medmänniskorna, ansvaret för gärningen, tålmodet under prövningen, det är av sådant virke, som Giuseppe karaktär byggts upp. Men han är på samma gång praktiskt klok och fylld av barns-

ligt sund glädje över livet.

Nicolas filosofi är mycket enkel, det är godhetens enkla föreskrift: "för att verkligen vara lycklig, måste man leva rent och följa Kristi bud". Det märkliga är, att den gamla läraren lever efter sina ord. Han tager frivilligt på sig ansvaret för sin son, då denne överger den stackars tjänstflicka han förfört.

När Nicola var ung, har han själv begått något liknande, han övergav sin älskarinna i samma kritiska belägenhet, och hon begick självmord. Sen den stunden är hans liv en enda botgöring. Ingen vet om denna händelse i hans liv, men för honom avgör den varje hans handling.

Grazia Deleddas fina humor, som sticker fram i hennes tal och svar och har en viss självironisk spets, förnekar sig inte heller här, någon pedant eller moralpredikant är den enkla skolläraren inte alls och de få personer, som grupperas omkring honom i boken ha förlänats detta intensiva liv, som Grazia Deledda förstår att ge sina gestalter.

När man ser den lilla vithåriga damen i det stora rummet på Oakhill — hon är som bekant italienska ministerparets gäst i Stockholm — får man också ett starkt intryck av hur intensivt hon själv lever och hur mycket hon får ut av den omgivande verkligheten, som ännu är så ny och främmande för henne, italienskan. På sina landsmaninnors vanliga sätt har hon arbetat och hållit sig hemma hos sig, men hennes begåvning har givit henne en så mycket större krets att röra sig i än den lilla sardiska flickan, som skrev i hemlighet, någonsin kunde drömma om. I all sin kvinnliga tillbakadragenhet — alla kvinnor i Italien anses böra vara tillbakadragna — har hon arbetat som en man och hon medger det själv.

— Hälsa de svenska kvinnorna, säger Grazia Deledda till avsked, att de skola vara lyckliga över att ha alla dessa möjligheter till arbete, som den italienska kvinnan ännu alltjämt måste kämpa sig till.

ELISABETH KREY-LANGE.

BRYGG
"MUMMA"
TILL JULEN

på följande sätt: En halvbutelj **CARNEGIE PORTER** blandas med en halvbutelj pilsnerdricka, i vilket senare först lösts en à två matskedar strösocker.

I LYRIKENS BLOMSTERGÅRD

JULENS NYA DIKTBÖCKER. AV GUSTAF ULLMAN.

BLAND DEN NYA LYRISKA BOK-skörden finnes åtskilligt av yngre diktares alster som är värt mer än ett flyktigt beaktande. — Det urval, som här presenteras, är kanske inte fullt uttömmande, men torde rymma det viktigaste, det som äger mest avgjord egenart och förutsättningar att bestå. — — — En genom ärlighet och sträng formsäkerhet högt betydande diktare återfinna vi i *Erik Blombergs* "Den fångne guden". — Han är ingen överdådigt jublande eller bestickande sångkonstnär, men osvikligt sann och därtill formellt kräsen. En tung och delvis förtvivlat bitter stämning präglar flertalet av dessa dikter. Tonfallens äkthet vittnar om, att verklig livserfarenhet utgör dess resonansbotten. I strofer som denna:

— "Sluta, sluta att kvida,
hjärta, som aldrig kväves,
allt, allt skall du lida,
och allt förgäves!" — — —

— eller: — (ur "Kvarnen")

"Mal svek, förtal,
mal hopp och tro
och mal mig själv
till ro.

När allt du malt
till sikt och mäld,
har jag betalt
min gäld" —

biktas övertygande en själs lidanden och strider. Dock, längtan till befrielse, klarhet och ro får även mera hänfödda och vinglyftande uttryck i andra av samlingens bästa ting, såsom "Den fångne guden" m. fl. eller den gripande "Stor är din själ". Och vilken betagande morgonvisa är inte "Den stumma lyckan"! Den läser man med andaktsfull sympati. — — —

*

Så kallad reflexionslyrik och vers med "lärd" ämnen har väl ej alldeles utan skäl rykte om sig att vara en vansklig sort. — *Eva Årads*' diktsamling "Ton och tanke" ger lyckade prov på genren, och bevisar att den kan ha sitt existensberättigande. Hon förmår ena inspiration och besinning så vackert som i "Tidsmelodi":

— "De tusende tankar, som viskas
med ljudlösa röster i rymden
och splittras och fly och fördelas
med suckan och jubel i,
och alla de tusende ljuden,
som stiga i rytmiska vågor
från storstadens myller omkring oss,
allt smälter tillsammans som lågor,
allt bildar en del av det helas
tonande tidsmelodi." — — —

Även en så pass anspråksfull sak som "Antropos" (om Platon vid Sokrates' dödsläger) måste kallas både tänkvärd och estetiskt njutbar. — Avdelningarna "Miniaturer" och "Versen" röja också, i smärre format men med ej mindre klang och kärna, *Eva Årads* friska ingivelse. Ibland kan det givna tyckas väl billigt, så i "Glimt", där mycket litet såges och det inramade omkvädet förefaller blott alltför sannolikt: — "jag vet ej vad jag tänkte på, det var väl snarast ingenting." — Slutavsnittet "Ur Stockholmsglimtar" visar emellertid hos denna begåvade tankepoet även blick för det naturmåleriska och mera omedelbart lyriska. —

*

En erkänt god debut medför ju, åtminstone enligt den gillande läsekretsens åsikt, förplik-

Trots alla klagovisor om vår prosaiska tid tycks dikten frodas — en hel stapel nya diktböcker har samlats på redaktionens bord och några av dem äro här föremål för förf. Gustaf Ullmans granskning och presentation.

telser att komma med mera. — *S. Neander Nilsson* har uppfyllt kravet med sin nya ypperliga diktbok "Två arkipelager". Hans sångserie här: "Visor från Österö" hör till det friskaste, jag på länge njutit av lokalbetonad vers. Redan blotta anslaget är i regel briljant, — om än motivet kan tyckas enkelt nog. Hör bara: — (Ängen").

— "Jag minnes än den gamla, vackra ängen
så som den blommade för mig som barn" —!

Slutet är drastiskt, men fullt av gott humör:

— "så klev jag hemåt över spångens bräder
i mina kippade och våta skor,
med riven rock och lerbestänkta kläder.
Och jag kom hem, och jag fick stryk av mor." — —

Poeten har mycket annat, lika roande och väl ännu mera tilltalande, att berätta och besjunga från fisklägenas och de vida slätternas skumkransade strandvärld. Man lyssnar till och minnes den dova klocktonen i "De drunknades kyrkogård" och "Klockbojen ringer".

— Hur rikt *Neander Nilssons* lynne och poetiska instrument är, klarlägges ej minst av slutcykeln "Hellensk vår". — Vilken trygg och meddelsam lyckokänsla, t. ex. i "Attiska nätter":

— "jag ligger här i dessa svarta nätter,
när varje ljus i herdebyn är släckt
och leker leende med himlens stjärnor,
de stora, ljusa, gyllene paljetter
i fällarna på himlens sammetsdräkt." — —

Han har hunnit ett gott stycke upp "på templets trappa", som det heter i en av hans vackraste dikter.

*

Albert Viksten har med den nya diktsamlingen "Idyll och florett" befestat sin rättvist vunna position som naturlyriker, folklivsskildrare och tidsmoralist. — Enligt min mening framträder han här lyckligast i de ting, som böra inordnas under rubriken "Idyll". Man får då ej taga bestämningen gammaldags snävt, utan låta den omfatta även ganska tragiska folklivsbilder, som "Flottaren Antes monolog", och så storlinjigt ståtliga landskapsmålningar som "Lappland". Den sistnämnda är nio nioradiga strofer lång, — men inte en strof, inte en rad kan kallas överflödig eller misslyckad. — Här sjunger en äkta, bemästrad diktarglädje: —

— "Men när nordan blåste rasande med snömoln i
sin hand —
över vidderna i vinterpälssad skrud,
och när himlen slets i trasor av en blåvit norr-
skensbrand

med ett väsende och fräsande ljud,
kommo tusen renar travande på hundramilafärd
och som böljor gingo hornens vilda snår.
Men ett tjut, vasst som ett svärd,
steg mot bister stjärnevärld,
när en varg slog omkring renarna sitt spår." —

Starkt verkar även den broderliga hyllningen till ödeviddernas rödjare, som heter "Nybyggarna". Endast vildskog väntar dem: —

— "Med slokande grenar stå granar och fur
över moarnas mossklädda grus, —
i grånande vimplar av flaggande lav
går vindens viskande sus." —

eller

— "i fjärrsynt spejande öppen blick
se de åkrar med böljande säd,

och skåda med siarblick en bygd
— mellan skogens skymmande träd." —

Lika inspirerad och träffsäker förefaller mig ej *Viksten* som satirisk florettfäktare. Däremot kan han giva vägande tanke och ren poesi i en så skenbart enkel, men värdig och skön dikt som "En handfull jord". —

*

Vemod utan känslsamhet, utan det vi of-tast med mindre aktningfull ton kalla sentimentalitet, är den vinnande grundstämningen i *Sara Bohlin's* lilla uppriktiga och läsvärda versbok: "Spår i sanden". — Diktarinna, — ty en sådan är *Sara Bohlin* i sina bästa ingivelsestunder — väljer ibland och ej utan verkan bibliska och mytiska motiv eller uttrycksformer. Valet har sina risker. Hon undgår dem inte alltid. Det är inte särdeles originellt att söka personligt variera *Jobs* kvalmättade dialog med Vår Herre. Stora diktare och konstnärer ha nära nog förlyft sig på det tunga ämnet. *Sara Bohlin* vågar sig likväl på det och får verkligen då, — i dikten "Vi slår du mig?" — fram tonfall som gripa: —

— "Du fyllde min själ med krafter,
som brottades och trängdes,
tills det skröpliga höljet brast." — —

— "Vad ängesten väste i mitt öra under djupsvarta
nätter,
det kom till mig i den gråvita morgonen,
fasansfullare än jag anat." — —

Den, som skrivit detta, har känt livets tyngsta gåvor och funnit ord för bördan. — Men, åtminstone till synes utan agg, med oskymtat gott hjärtelag och samstämd förnöjelse diktar också *S. Bohlin* — "Till en med levnadsfröjd benådad"! — så här: —

— "Det välsignade solgrinet gror i hans spår,
evad det är sommar, höst eller vår. —

Det är gamman och skämt
och munterhet jämnt. —
I en dansande trall
är det sprall
är det glam,

där livsglädjens gudson i sol drager fram." —

Man tycker mer om författarinna på det humöret än i alltför menlösa rader som: —

— "du är så god, så frimodig och ärlig,
så rik i din ande, så stark och så härlig.
Så liten och bävande, fattig och svag
det är jag." — — —

Dock är nog ännu det sorgsna eftersinnandet hennes rikaste sångkälla. Hur mycken smärta biktas ej i de torvtigt osmyckade raderna (Ur: "Hjärtat i handen":)

— "Då jag var ett litet barn,
skänkta jag hjärtat åt min moder;
men hon var nedtygd av möda och sorger
och märkte det icke." — —

*

En bekännare och besinnare möta vi även i *Kåre Johanson*. ("Rök om kvällen") Jordestillvaron har tydligen inte tagit silkeslent på diktaren; han svarar på den prövande behandlingen med sänger, stundom i ganska högtidlig stil (tredje avdelningen: "Minne och högtid"), emellanåt också: —

— "barnsligt enkelt och strålände ömt", — som han själv betecknar sitt "nya liv" i "Conversion". — Jag vill ej påstå, att *Kåre Johansson's* poesi inom nu närmast berörda område alltid formas så lödigt, som man skulle önska. Eller vad skall man säga om inledningsstroforna till "Paradiset", vilken dikt dock ej vill vara allmogestil på vers?

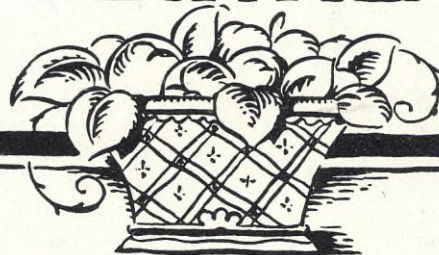
(Forts. sid. 1289.)

SATURNUS LIKÖR-EXTRAKT

"Damernas Egen": Parfait Amour — "Herrarnas Egen": Guldlikör

J. TILLGREN JUBILEUMS-ARTIKLAR

"ÖGATS GLANS, KINDENS ROS, FÅ EJ DÖ", sjunger skalden om ungdomen. Och dock, vid en viss period av livet resignerar man, gör ett överslag över tillgångarna som finnas kvar av vitaliteten och nöjer sig med en relativ hälsa. Varför måste man göra denna inskränkning, varför kan kroppens vävnader och elasticitet ej uppnå ungdomens alla egenskaper? Några elementära biologiska synpunkter ger oss en begynnande insikt i dessa frågor om åldrandets problem. Vi få därvidlag emellertid ej glömma, att även med den inskränkning som spänstigheten lider, så behöver icke människan som sådan lida, blott harmonien, måttfullheten bibehålles, var ålder har sin skönhet, sin hälsa, sin ungdom skulle man kunna säga.

De smådelar, vilka uppbygga cellerna, kroppens organs och vävnaders byggnadsstenar, kunna betraktas som uppslammade i en tjock kolloidal emulsion. Kolloiden är den levande materians exponent, liksom kristallen, den oföränderliga, är karaktäristisk för den oorganiska världen.

Endast i denna för omsättning och näring tillgängliga flytande form synes livet kunna trivas.

Men den medför också sin egen begränsning, *kolloidernas åldrande*.

Skakar man olja med vatten uppkommer en emulsion, som är kortlivad, skikten dela sig snart. Tillsättes exempelvis glycerin eller annat "skyddsmedel" för de små dropparna blir emulsionen stabilare. Äggviteämnen, som äro bland cellernas, kroppens viktigaste byggnadsstenar, bilda synnerligen hållbara emulsioner, kolloider.

Men trots sin hållbarhet, åldras även dessa kolloider.

Den fina likformiga kolloid-uppslamningen, som ger glansen och elasticiteten åt den ungdomliga vävnaden, blir med åldern mera hopklumpad. Därav skrynklighet i huden, slapphet och veck. Den glatta broskytan i lederna blir ojämn i kanterna.

Genom experiment kan man mäta denna minskning i elasticiteten. På utskurna stycken av vävnaderna, t. ex. av underhuden, eller av blodkärlsväggen (artärerna) hänger man samma vikt på lika långa stycken från olika åldrar av djuriska vävnader som i livslängd kunna jämföras med människan, och då bilda dessa en jämn serie med avtagande elasticitet, vilken noggrant är på en skala anger åldern i år. Man kunde genom ett annat exempel jämföra vävnaderna med gummit i en cykel eller bil-ring, vilken som färsk är slät och glansig, mjuk och elastisk, endast sällan behöver pumpas. Den åldras och blir skrumpen,

Varför måste vi åldras?

Av

Det ofta förkättrade modet att vilja vara ung har här fått en medicinsk auktoritet till sitt försvar. Den kände stockholmsläkaren med doktor J. Tillgren påpekar suggestionens uppbyggande makt även i detta fall.

ojämn, behöver oftare pumpas och punkteras slutligen t. o. m. av en trubbig stöt, som en av de "fysiologiska" dödsorsakerna hos åldringar, hjärnslaget.

Hos de högsta organismerna vilka icke längre som maneter ligga och gro växtartat i näringsvätskan är det ej blott cellmassan och dess kolloider, som betingar elasticiteten ungdomligheten, utan även till stor del blodkärlsystemet, som leder ämnesomsättningen i den komplicerade och högt organiserade cellsta-

ten. Ett visst uttryck för den avtagande elasticiteten är blodtrycket, som jämnt och stadigst stiger från barndomens låga värden till den mogna ålderns, där det brukar följa regeln 100 + åldern och man räknar siffran i millimeter kvicksilver på en manometer. Det är bilringen som behöver pumpas oftare (hårdare).

Man skulle nu kunna spekulera i problemet: stiger livslängden med antalet generationer? Liksom man ser att kroppslängden ökas hos t. ex. vårt folk redan på så korta tider vi kunna överblicka. En mera fruktbar spekulering är den, som inriktar sig på förekommandet av de skador, som veterligen och ögonskenligen förkorta den ordinära livslängden hos många människor. Kampen mot de stora mannadödarna tuberkulosen, infektions- (smitto-) sjukdomarna, svulster och olycksfall, speciella mag-, njur-, hjärt- och omsättnings- sjukdomar är ena sidan. En annan är den individuella hygien. Här kan man från en viss elementär synpunkt sträva efter att hålla de vätskor, cellerna simma i, "sunda", fördröja arteriosklerosens konsekvenser. Från en annan sida sköta sina bilringar, sin elasticitet systematiskt, ej slita på dem i onödan, men ej heller låta dem stå i en varm källare och torka i förtid. *Tonus* eller *turgorn* är i det vanliga livet underkastat en periodisk växling, under sömnen sjunker t. ex. blodtrycket på manometern med ända till 50 millimeter kvicksilver, under en kortvarig excessiv sportövning kan det stiga med 3 gånger detta värde till inemot det dubbla normala. Den konserverande skötseln torde ligga bland annat i förmågan att slappa av all onödigt spänning i arbete och livsföring ungefär som den moderna gymnastiken skjuter in avslappningsövningar och rörelser mellan de ävenledes kroppsdisciplinerande ansträngningarna. Ävenledes torde autosuggestionen i form av en human optimism spela en harmonierande roll, ett gott skratt förlänger livet, samtidigt man tränar sina bilringar i daglig körning genom en idrott, kroppslig som andlig, som passar en individuellt.

En systematisk, förnuftig och måttfull strävan efter hälsans elementer ökar livslängden ej blott för den enskilde. Exemplet smittar, man ser vad det mäktiga modet kan inverka, när det föreskriver att sporta eller att behålla sin figur. Ej blott för ytan, utan även för den centrala spänstigheten i vävnader och livsföring, betyder en moderiktning, som uppmanar, suggererar till ungdomlighetens bevarande, och ej tolererar motsatsen, ganska mycket.

Eva.

En moderskapets höga visa.

En ny bok av Gurli Hertzman-Ericson skär man alltid upp med ett visst behag i medvetande om att en förnäm och värdefull läsning väntar. Hon jävar inte heller i år med sin bok "Eva" denna förväntan.

"Eva" är i hög grad en mogen, livserfaren författarinns verk. Huvudrollen spelas av kvinnan — modern i den brytningstid, då hon börjar känna sig överflödig för man och barn, sonen, som fyllt hela hennes tillvaro och varit hennes egendom. Men Eva Bergmans resignation har inte mycket bitterhet, hon fyller den med sin kärleks värme och ömhet och sitt kloka huvuds klara tankar. Det är något av redighet och en förnäm kvinnas behärskning i denna mors göranden och låtanden.

Handlingen tilldrar sig i en svensk småstad, som tryggt och idylliskt framträder för våra blickar, man känner en äkta fläkt från småstadens läroverksliv och intellektuella kretsar. Såväl denna yttre miljö som typer teknar fru Hertzman-Ericson med än sann känsla, än skarpa och humor. När Eva sedan förflyttar sig till Paris får skildringen min-

(Forts. sid. 1289.)

EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

ALLA SOM BAKA HEMMA
inse värdet av Ekströms Jästmjöl. Ju bättre brödet har jäst i ugnen, desto bättre, mera välsmakande och lättsmält blir det. Använd därför alltid Ekströms Jästmjöl.
— Cream-Phosphatpulvret med den underbara jäskraften.

J U L D A G G A R

GAMLA HERRGÅRDSTRADITIONER OCH

Julbönen radieras.

Veckan före jul går i litteraturens och julens tecken — man får dela sitt intresse mellan Nobelfest, Svenska akademien och julförberedelserna. Denna treenighet är även i fullt mått representerad i denna skildring från juldagar hos vår egen Nobelpristagarinna Selma Lagerlöf på hennes Mårbacka, dit hon alltid beger sig efter Svenska akademiens högtidsdag — här beskrivna jul åtföljd av sin nära goda vän sedan många år som nedskrivit denna julschildring.

DET VAR GANSKA ÖDE OCH TOMT på Stockholms gator, då vi, Selma Lagerlöf och jag, vid 7-tiden på morgonen den 22 december 1926 foro ner till Centralen för att med Bergslagståget bege oss till Värmland. Det är en lång resa, som Selma Lagerlöf varje år efter Svenska akademiens högtidsdag den 20 december företager. Men alltsedan hon blivit medlem av akademien har hon varje år, utom ett enda, gjort denna färd och underkastat sig alla besvärligheter i form av snöhinder och trängsel i kupéerna. Det blev emellertid ingen tågförsejning för oss, och vid 8-tiden på kvällen voro vi lyckligen vid målet.

Väl har jag under årens lopp fått njuta av gästfriheten på Mårbacka, jag tror, varje årsens tid, men nu var det mycket länge sedan jag varit där någon jul, och det var med glad förväntan, som jag motsåg detta tillfälle att få deltaga i julfirandet i det ståtliga och rymliga nya hemmet.

Ingenstans ha de en sådan förmåga att festligt och hjärtligt ta emot en väntad gäst som på Mårbacka. Nu var det ju en särskild anledning, när godsets härskarinna själv kom hem efter en bortovaro av hela sex veckor, och emot oss strålade den eklärerade verandan, prydd med enrisgirlander kring pelarna, kulörta lyktor i taket och granar uppställda längs sidorna. Vid bilhornets signal öppnades dörrarna, den nätta lilla kammarjungfrun skyndade ut, och collien Liss stod på två ben och dansade runt av förtjusning.

Det var julstämning, som mötte oss genast vid inträdet i hallen. Allt var färdigt till helg, det blänkte, det glänste. Blommor överallt, stearinljus i kronor och alla upptänkliga stakar, en extra julkrona upphängd i hallen. Det återstod inga andra förberedelser för oss än att smycka granen. Husföreståndarinnan, fröken Lundgren, som har en särskild förmåga att ordna hemmet varmt och vackert, hade hunnit med det otroliga.

Jag avstår från att räkna upp alla de läckerheter i fråga om traditionell julkost, som fröken Lundgren redan dan före dopparetan bjöd oss att smaka på, men det var nog både äkta Värmlandskorv och klenät och saffransbröd med många russin i, som gävo oss en försmak av vad som komma skulle. Också himmelens fåglar skulle få sitt: sparvarna hängde redan tätt, tätt i alla de kärvar, som

voro utsatta, talgoxarna hade sitt julbord rest utanför köksdörren, och duvorna, som samlades kring de varma skorstenarna på taket, lockades alltemellanåt ner med en skur av ärtor. Jag vågade inte fråga om också tomtens skulle få sin del av trakteringen, men jag håller inte för otroligt, att han det fick, så samvetsgrant, som alla julseder iakttogos.

Följande förmiddag hjälptes Selma och jag åt att i stora salongen klä en ovanligt vacker gran, tills vi av gongongens ljud kallades ut i det stora köket att begå ett äkta värmländskt "dopp i grytan". Också där var det kulörta lyktor. Bjälkarna i taket voro dolda bakom granna girlander, mellan vilka lyktorna sände ut sitt mystiska ljus. Som rödaste guld blänkte kopparn i kastrullerna och på bänkskivan.

När man betraktade härligheterna på det stora uppslagna fällbordet i kökets mitt, kunde det inte hjälpas, att den gamla hedniska människan med sin matglädje vaknade upp inom oss, moderna vegetarianer. Man måste väl bli glad vid att se detta granna stilleben, med skinan och revbensspjället och korvsorterna — ja, inte ens köttbullar och bruna bönor saknades — placerade mellan grenljus och blommor och fruktskålar. Vi slogo oss ner vid bordet, men endast för att alltemellanåt göra en påhälsning vid den stora kopparkittel med "doppet", som stod och puttrade på den blankpolerade spisen, och däri sänka ner en vört eller siktebrödsskiva, som sedan fiskades upp med en hälslev. Julöl bjöds i grant bemålade glas och hjälpte till att sedan skölja ner de delikata smörbakelserna.

Denna ceremoni ägde rum vid lunchdags. Till klockan halv fem voro alla gårdens underlydande, små och stora, bjudna på kaffe. Det gällde alltså för jungfrurna, som "doppat" efter herrskapet, att skynda på med att röja av för att sedan hinna duka det väldiga kaffebordet i köket. Det väntades inemot 70 personer.

Jag kunde inte återhålla ett ord om att det var bra ädelmodigt att, sedan allt var fejt och fint så där i början av helgen, låta stöka till och företaga en städning på nytt. Men det höll ingen med mig om. Selma Lagerlöf förklarade, att denna bjudning var det roligaste på hela julen, fröken Lundgren menade, att både hon och de snälla och raska flickorna

gärna underkastade sig besväret, då de visste vilken glädje detta julkalas beredde, som var föremål för barnens längtan hela året.

Sedan gästerna voro samlade i de två jungfrukamrarna, gingo vi in och hälsade och togo i hand. De voro där alla i sin finaste helgdagsstass och med det rätta Värmlandshumöret. Mammorna buro de minsta på armen, ingen hade behövt stanna hemma. Det var roligt att iakttaga allas städade uppträdande, att se in i dessa kloka och vänliga ansikten, att höra de snabba och träffande svaren. Selma, som i detalj kände deras förhållanden, hade ett vänligt och glatt ord för var och en av dessa, som hon välkomnade och önskade god jul. Hon kan i hög grad konsten att "tala med bönder på bönders vis".

Särskilt hedrades nu några av de äldre kvinnorna med att få plats vid vårt bord i det stora och likaledes grant pyntade serveringsrummet. Men ändå större ting skulle de få uppleva. Vårdinnan tog dem med sig ut i hallen och satte i deras händer de fyra radiolurarna. Julbönen från Malmö skulle ju radieras. Det blev en sensation! Något så märkvärdigt hade de ändå aldrig kunnat tänka sig att få vara med om. Snart kommo deras gubbar efter, och under den timme, som utsändningen pågick, fingo visst samtliga vuxna tillfredsställa sin nyfikenhet. Det blev inte något långt sammanhang för var och en, men de kände det högtidligt och voro djupt gripna av det underbara i uppfinningen.

Emellertid blev den vackra granen tänd, och alla de sjuttio drogo sig in i salongen. Och så uppmanade vårdinnan gästerna att ta i ring kring granen. Nu blev det ungdomens tur. Högtidligheten och förlägenheten voro snart bortblåsta, när julpolskan väl kom i gång. Unga, friska röster sjöngo: "Nu är det jul igen" och "Jungfrun går i ringen" och "Tre vackra flickor i en ring" och "Skära, skära havre", ja, också "Aspelöv och lindelöv". Danslekarna utfördes med liv och lust. Visst var det svårt för en och annan av de små att hålla balansen på det glatta parkettgövet, men det var lika roligt ändå, och den vänliga vårdinnan såg till, att också de mindre barnen fingo svänga om inne i ringen.

Slutligen blev då granen släckt, och gästerna trängde ihop sig i soffor och på stolar, medan konfekt och äpplen bjödos omkring och man väntade på julklappsutdelningen. Selma Lagerlöf tog plats i en fåtölj bredvid flygeln med två stora julklappskorgar framför sig. Utanskrifterna på paketen läste hon själv upp, och de lyckliga mottagarna bockade och nego och togo alla "herrskaperna" i hand. Min nyfikenhet hade väckts av en mängd långa, varandra alldeles lika paket. Jag fick nu veta, att de blivit så fint inslagna före vår ankomst och att de innehöllo lakan och örngott för varje familj eller varje vuxen. Sådana praktiska gåvor, lika för varje hushåll, delar Selma Lagerlöf ut varje jul, t. ex. handdukar eller filtar eller matskedar eller tallrikar eller kaffeserviser med koppar. Vidare såg jag i korgarna en sorts paket av annan form. Det var fröken Lundgrens storverk. Med hjälp av tjänstflickorna hade hon under deras ensamhet förfärdigat tvenne skjortor åt varje barn på godset: 78 sådana plagg i olika storlekar

Nervstärkande
Angriper ej tänderna — Förordas av läkare. — Fås å alla apotek.
IDOZAN A **IDOZAN B**
svagt avförande ej avförande.

och uppiggande vid svaghetstillstånd är järnmedicinen **IDOZAN**.
Begär originalflaska å kr. 3.50.

De idealiska heminstrumenten **Flyglar & Pianon**

Grotrian-Stem Meg
Kungl. Hovleverantör.

Ensamförsäljare:
HIRSCHS PIANOMAGASIN
KONSERTHUSET
STOCKHOLM

var det. Men andra paket rymdes också i korgarna. Det var mera personliga gåvor, nyttiga och roliga, såsom vantar, mössor, lek-saker, jultidningar m. m., som här ej kan upp-räknas, en orts-, en läns- eller en huvudstads-tidning.

Vid 7-tiden var kalaset slut. Ännu kan jag höra det trohjärtade värmländska tonfallet, när gästerna med "tack och tack" togo farväl av den goda husbonden, som inte bara ger dem arbete utan också skänker dem ett moder-ligt intresse och deltagande i glädje som sorg.

Snart hördes dammsugaren gå där nere, och de hoprullade mattorna lades på igen, medan vi uppe i biblioteket språkade om aftonens små episoder. Gonggongen kallade oss slutligen till aftonmåltiden, och jag behöver väl inte säga, att det var lutfisk med övliga tillbehör och risgrynsgröt, som vi åto under den med järn-ekskvistar flätade salskronan.

Vi hade nu våra egna julklappar från när och fjärran kvar, som lågo uppstaplade i övre salongen. Under munter stämning delades de ut av Selma, som också läste upp de mer eller mindre snillrika utanskrifterna. Glada och tacksamma slog vi oss sedan till ro en stund och läto tankarna gå till frånvarande kära, till tjänande bröder och systrar. Månen lyste över den snöhöjda gården, när vi skildes åt för kvällen. "Endast tomten var vaken."

Men redan i tidig otta på juldagsmorgonen tändes ljus i vartenda rum i hela huset. Inte egentligen för att lysa kyrkfarare, eftersom ingen stor stråkväg leder förbi Mårbacka, utan enligt gammal god och — helig sed. Vem som ville, lyssnade sedan till ottesången och hög-mässa i radio.

Det vilade en obeskrivlig söndagsfrid över de två helgdagarna. Sällsynt vackert väder med sol eller månsken över glittrande snö var det. En mängd böcker hade vi att studera dels under högläsning, dels på egen hand. Det blev en behaglig återhämtning efter de sista dagar-nas jakt i Stockholm.

Men redan på "tredjedagen" begynte för min värdinna arbetet med det, som blivit uppskjutet sedan veckor tillbaka, nämligen korre-spondensen. Det väldiga skrivbor-det var dolt under massor av böcker och skrivelser. Det gällde nu att tacka för brev och gåvor, att svara på böneskrifter. Un-dan för undan pla-ceras de besvarade skrivelserna i de cirka trettio kar-tonger, som stå i hyllor bakom den skrivande. Somli-ga av dessa voro nu mot årets slut svällande överfyll-da. Efter årsskif-tet skulle sedan in-nehållet i varje kartong buntas

ihop och paketen förvaras i skåpen i bokma-gasinet innanför arbetsrummet.

Det var 20 à 40 försändelser, som varje kväll stoppades in i den svällande postväskan. Det blev visserligen en liten minskning i brev-högarna på skrivbordet, men väskan kom näs-tan lika välförsedd tillbaka från Sunne med ny post. Jag roade mig en kväll med att läsa utanskrifterna på de avgående breven. Det var t. ex. ett tack till en spansk författare i Mexiko, som skickat en samling poesi, som adressaten likväl inte kunnat läsa; en auto-graf till en dam i Rio de Janeiro; svar an-gående översättning till en person i San Paolo i Brasilien; brev till en hög ämbetsman i Ba-tavia på Java; tack för förtjusande vykort till en av de japanska översättarna. Där låg ock-så en rulle jultidningar till svensk-amerikaner

i Chicago och så ett brev till en präst på några småöar utanför Island, som hade anropat Selma Lagerlöf om att försöka skaffa en al-tartavla från Sverige till hans enkla lilla ka-pell på ön i Nordhavet.

När jag läste det intressanta förnamnet *Mordechai* på ett kuvert med adressen War-schau, måste jag tillfredsställa min nyfikenhet och fick då veta, att adressaten just skickat författarinnan sin översättning av Gösta Ber-ling till jiddisch (judetyska). Jag måste be att få närmare betrakta de två eleganta voly-merna, svarta med titeln i hebreiska bokstä-ver i silvertryck på ryggar. Det var märk-värdigt, att hur jag än vände på böckerna, så blev det bakvänt. Till sist letade jag ut med hjälp av siffrorna, som voro det enda jag för-stod, att man vid läsningen måste börja med sista sidan och läsa den hebreiska texten från höger till vänster.

Men vad var det där nu för ett besynner-ligt brev? Jo, en underskrift till ett engelskt brev hade varit omöjligt att tyda, och så hade namnteckningen blivit utklippt och med lim fastklistrad på kuvertet. Mätte det berömda postverket i England lyckas tolka krumelurer-na, tänkte jag. Det tycks väl eljest att varje människa, åtminstone när hon för adressaten är alldeles främmande, borde teckna sitt namn läsligt.

Man förstår vilken tid det måste taga från Selma Lagerlöfs författarskap bara att läsa igenom alla hänvändelser, som göras till hen-ne. Särskilt mycken möda orsaka henne de talrika breven med tysk skrivstil i olika indi-viduell gestaltning. Det är förvånande, att inte t. ex. bildade tyskar, när de skriva till utlandet, ålägga sig det besväret att använda vanlig latinsk skrift, som ju inläres i alla tyska skolor.

Det kan kanske vara nog med denna lilla översikt av bara en del av den utländska pos-ten en enda dag för att visa, att ryktbarheten medför en ganska avsevärd arbetsbörda.

VALBORG OLANDER.

Prenumerera på IDUN 1928!

Naturligtvis skall Ni prenumerera på *Idun* för 1928, Sveriges äldsta och för-nämsta damtidning. Med detta nummer följer ett inbetalningskort för prenume-ration 1928, som ifylles och sändes till *Iduns exp.* Prenumeration kan också verkställas i närmaste bokhandel eller postanstalt.

Prenumerationspris 1928:

Helt år uppl. B	kr. 15:—
Halft år "	8:—
Helt år " A	17:—
Halft år " "	9:—

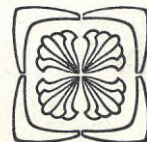
Julpolskan dansas på Mårbacka.

CAP
Turbanpraliner

Utan fördyrande omslag,
med de läckraste fyllningar.
i originalaskar å
kronor 7:— 1 kg.
kronor 3,50 ½ kg.
kronor 1,85 ¼ kg.

TAKT I UMGÄNGET

EN VIKTIG EGENSKAP.

NÄR VI ANVÄNDA BENÄMNINGEN »umgängeskonst» för ett behagligt sätt att vara, hava vi därmed också erkänt att till detta fordras någonting mera än inlärd fraser och sällskapstalanger. För att nå upp till konst, vilket det nu gäller målarkonst, diktarkonst, sykonst, kokkonst eller vad som helst annat på konst, kräves medfödda anlag, som dock väl att märka dessutom måste utvecklas genom studier.

Bland ingredienserna till den så högt skattade umgängeskonsten märkes framför allt ett gott hjärtelag, bildning kommer först i andra rummet. Esprit är angelägnare än kvickhet, som tyvärr gärna får benägenhet att vilja glänsa på nästans bekostnad och dessutom kan bli nog så tröttande att höra i längden. Talanger äro mera användbara än stor konst, men måste brukas med varsamhet, så att de ej bli dominerande. Helst böra de knappast vara annat än ackompanjemang till konversationen, och s. k. rolighetsministrar få absolut ej fatta det som en plikt att hålla sällskapets skrattmuskler i ständig rörelse.

De beprövide erfarenheterna, att den, som kan konsten att höra på, blir mera omtyckt än en som vill prata själv samt att långa historier sällan göra den lycka man hoppats, äro väl värda att ha i minnet.

En välorienterad analys av umgängeskonst och goda detaljråd ger detta inlägg till Iduns novembertävlan. Tävlningen avgöres i nästa n:r.

Ett artigt och förbindligt sätt är givetvis ett värdefullt plus inom sällskapslivet, men som sådant räknas långt ifrån smicker och överdrivet kryperi.

Denna axplockning bland önskvärda egenskaper för att samvaron skall bli angenäm har endast berört sådana, som var och en med litet god vilja kan tillägna sig. Men det finns, ännu ett något som vi måste vara i besittning av för att kunna utöva den sanna umgängeskonsten och som går under benämningen takt. Vad detta begrepp egentligen innebär är ganska vanskligt att försöka sig på att analysera, men att det är oupplösligen förenat med det goda hjärtat vågar man dock säga med bestämdhet ävensom att det ej gärna låter sig förena med egoism. Det är däremot ej lika givet, att alla godhjärtade ha takt.

Detta magiska något bör helst bara anas, kännas i sina verkningar, finnas. Det strålar ut från somliga människor, oberoende av om de äro barn eller vuxna, bildade eller utan vad vi kalla uppfostran. Det är be-

hagligt värmande, det underlättar umgänget och bidrager till trevnaden, men det förefaller aldrig inlärt, forcerat eller i minsta mån tvunget.

Märkvärdigt nog är det nästan lättare att påvisa när takt saknas än när den finns. I detta sammanhang behöva väl knappast sådana grova taktlösheter beröras, som att stirra på dem, som ha ett lyte eller att fnittra och skratta åt personer man tycker förefalla löjliga. Däremot kanske det ej är alldeles ur vägen med en liten påpekning hur taktlöst det är att be någon annan ringa upp för sig i telefon och sedan låta den påringande vänta, innan man behagar komma själv, vore det så bara bråkdelen av en minut. Att mitt för näsan på den, som lämnat ett brev att posta, stå och läsa adressen är likaledes taktlöst.

Att giva vika för ett okuvligt behov att vid alla tillfällen säga sanningen är allt utom taktfullt och kan dessutom rent av verka skadligt, exempelvis ifall en klen person får höra, att han fallit av ytterligare. Som en allmän regel bör man ställa upp för sig att helst inte beröra någons utseende utan låta detta vara en affär mellan personen ifråga och hans spegel. Ett konventionellt beklagande av sorg bör man även undvika, det river emellanåt upp sår,

(Forts. sid. 1287.)

RYSKT OCH AKADEMISKT

Förtjusande arbeten och klädningar, förfärdigade av ryska flyktingar, hade friherrinnan L. Brünow från Finland tagit med sig till visning i Stockholm. De vackra bojarklädningarna med sina utsökta ryska broderier väckte stor beundran hos en elegant publik på en privat mannekänguppvisning hos kammarherre och fru D. v. Schinkel, där unga damer ur societeten tjänstgjorde som mannekänger. Här ses t. v. fröken Hélène v. Buxhævdén i en brons-

färgad klädning i crêpe satin med bojarklänning i samma färg. I mitten ses fröken Buxhævdén i en annan bojarklänning och t. v. fröken Märta Koskull i en chic kappliknande klädning av svart sammet med guldbroderier och t. h. fröken Birgitta Leijonhufvud i mörkblå förmiddagsklädning med ryskt bärdbroderi och den typiska ryska blusmodellen. De ryska flyktingarnas arbeten hade strykande åtgång, så nu få vi snart se

bojarklädda stockholmskor på thé dansant och julvisiter. (Hård, hovfoto). — En förnäm toalettelegans utvecklades också på Nobelfestens stora galamiddag. En originell toalett, som väckte en viss uppmärksamhet, bars av professorskan S. Henschen, f. Thiel (längst t. h.). Toaletten i vitt kinesiskt siden med guldlamé och guldbårder, utgången från Femina, visade den moderna sluttande kjollinjen. (Jäger, hovfoto.)

En hälsodryck för alla är
"MATTE REAL"
Äkta Brasilianskt Hälsoté
I ORIGINALFÖRPACKNING.

Gen.-representant för de nordiska länderna HANDELSFIRMAN BRASIL, Skånegatan 31, Göteborg. Repr. för mellersta och norra Sverige A.-B. CARL MORTON, Skeppsbron 36, Stockholm.

D:r Le Gros, Paris:

Matte är en kraftig stimulans för nervsystemet utan någon skadlig inverkan. Det är tét mycket överlägset, vilket senare är mindre stärkande, under det att matte, taget i lämpliga mängder, verkar gynnsamt och reglerande på nervsystemet utan möjlighet till efterföljande störningar.

HAR HON INTE ANSIKTE ?

KONSTNÄRINNORNA ANSE ATT NUTIDSKVIN-
NAN TVÄRTOM HAR ETT INTRESSANT ANSIKTE
TACKSAMT FÖR KONSTEN

KVINNAN AV I DAG ÄR BÅDE TILL
DET YTTRE OCH INRE OLIK SIN
SYSTER AV I GÅR.

Fru Greta
Bonnier har
ett karaktä-
ristiskt an-
sikte, tack-
samt för
skulptur. Por-
trättbyst av
Alice Nordin.

*Intensivare liv — intensivare
utseende.*

Skulptrisen fru Alice Nordin
anser, att kvinnans ansikte är myc-
ket mera nyanserat nu än förr.

— Det har blivit mera uttrycks-
fullt, forna dagars kvinnor lade
mera band på sig. Denna typ är
vackrare och friskare. Se bara, en
så vacker hy! Hon lever ett friare
och friskare liv. Jag håller avgjort
på den nya tidstypen. Vår tids
människor få genom sin frihet, sina
intressen, sin särprägel. Kvinnan är också
mera själfull, därför att hon lever mera inten-
sivt än förr. Den nya tidens intellektuella
flicka vårdar sitt yttre, och samtidigt är hon
duktig. Över huvudtaget — och det ha ju vi
konstnärinnor ingenting emot, — arbetar
kvinnan numera systematiskt på att bibehålla
sin skönhet eller åtminstone göra det mesta

NOG HAR NUTIDSMÄNNISKAN FÖR-
ändrat typ, jämförd med föregående genera-
tion. Livet har gripit speciellt kvinnan, som
förr var en hemvarelse, och fört henne ut ur
sin isolering i nära kontakt med alla mänsk-
lighetens problem, därav många, som förr
lägo henne fjärran.

Men denna förändring är icke bara en inre.
Även kvinnans — och mannens — yttre va-
relse har genomgått en rätt avsevärd för-
ändring. Kvinnan har fått korta kjolar
och kortklippt hår, hon sportar och be-
driver allehanda kroppskultur, hon tän-
ker betydligt mera på sitt yttre än förr.
Och mannen har förlorat skägget, ofta
nog även håret; och hans yttre habitus
har amerikaniserats.

Vad skall man säga om dessa meta-
morfoser av den mänskliga typen ur
konstnärssynpunkt? Har den i viss mån
inträddad uniformeringen och standardi-
seringen gjort det svårt för konstnärer-
na att fånga hennes personlighet på du-
ken, i marmor och gips. En dansk kar-
rikaturtecknare påstod för en tid sedan
något liknande. Han förklarade helt
frankt, att nutidsmänniskan saknade an-
sikte. Idun har frågat några konstnärin-
nor, huruvida de äro av samma åsikt i
detta intressanta spörsmål. Meningarna
äro något delade, såsom framgår av
svaren.

Vi leva i personlighetens tid.

— Hos de gamla målarna voro nästan
alla människor sig lika, påpekar måla-
rinnan Elisabeth Barnekow. Se bara på
målningarna från 1500-, 1600- och 1700-
talen, se på alongeperukerna och de väl-
diga ögonbrynen. Målarna måste följa
den gängse tidstypen. Om man t. ex.
går igenom tavelssamlingen på Gripsholm
så ser man bäst, att detta är sant. De
äro nästan alla lika varandra. Man var
mera inklämd i former förr i världen.

Nu är allting olika.

Vi leva i personlighetens tid. Varje
människa har sin egen karaktär, sin
egen själ. Och aldrig har människan
utgjort ett så rikt, så svårt och så le-
vande intressant studiematerial för må-
larens pensel som nu.

Målarinnan och karrikaturtecknerskan fröken Annie Berg-
man är en dam med humor och svarar i ord och bild sålunda på
vår fråga: — Vad gör det om nutidskvinnan saknar ansikte?
Hon har ju ben.

*Den shinglade målas helst en
face —*

— damen med hårknut har en
välbalanserad profil. Miniaturer
av Ingeb. Andreasen-Lindborg.

möjliga av sitt yttre och det-
ta gäller även den medeläl-
ders och äldre kvinnan. Vil-
ket allt är mycket tilltalande.

Men det som framför allt
är en välsignad sak i vår tid och som sätter
prägel på människorna är arbetet.

Samma åsikter gör sig skulptrisen fru Nin-
nan Santeson till tolk för. Hon tycker att den
nya typen är intressant. Den äldre var mera
omedveten, ej så vaken och intresserad av
livet. Ansiktet har fått en ny form och kla-
rare linjer. Forna dagars kvinna var ofta en

skön men själlös bild, en docka, som
kunde hänföra en poet men inte så lätt
en målare eller bildhuggare. Ty måla-
ren och bildhuggaren vill gärna läsa nå-
got i ett ansikte, älskar markerade drag
och uttrycksfulla ögon, vilket inte alltid
ge ett ur vanlig banal synpunkt "skönt"
ansikte. Ett skönt ansikte är ur konst-
närssynpunkt icke bara ett bildskönt an-
sikte, ehuru konstnären givetvis gärna
förevigar ett sådant också, utan ett an-
sikte, som strålar av liv, själ och karak-
tär. Ur den synpunkten har nutidsmän-
niskan ofantligt mycket mera att ge än
en tidigare generation. "Varmed natur-
ligtvis icke är sagt att den äldre typen
saknade själ och liv", tillfogar fru San-
teson. "Gud bevara oss väl för en så-
dan hädelse! Det fanns nog alltsam-
mans, men doldes eller kom icke till ut-
tryck på samma sätt som nu."

Hellre shingle än valk och hög krage.

Miniaturmålaren fru Ingeborg An-
dreasen-Lindborg häpnar över att någon
kan påstå, att nutidsmänniskan saknar
ansikte. Hon har tvärtom, förklarar fru
Lindborg, ett utomordentligt uttrycks-
fullt ansikte, mera utvecklade individua-
litet än sina föregångare. Vad kvinnan
beträffar så lade hon förr i världen
mycket mera band på sitt ansikte. Och
tänk på de höga kragarna och valkarna
för en tjugu trettio år sedan! Man kun-
de helt enkelt inte se, hur huvudet var
placerat på nacken.

Men å andra sidan hatar jag shingle,
säger fru Lindborg. Den förstör profi-
len — tänk er dubbelhaka och shingle
— och man får ingen balans i nacken.
Och svenskorna hade ett så välkött,
vackert hår. Det finns ju en och annan

(Forts. sid. 1288.)

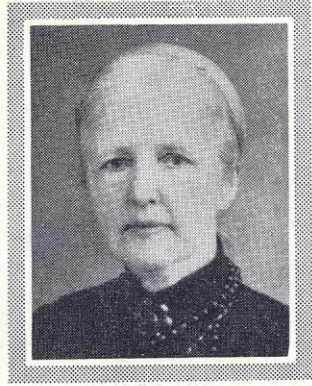
**Av alla bakpulver man sett
sägs Tomtens vara numro ett**

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

HILDA von HOFSTEN.
F. Strokirk, Enköping. Anka
efter löjtnanten Erland von
Hofsten.
80 år den 18 december.

FLORENCE WESTER-
BERG.
F. Ashton, Stockholm. Lär.
eng. språk. Filantrop. verks
Anka eft. dir. O. Westberg.
80 år den 21 december.

ANNA EGNELL.
F. Neumüller, Stockholm.
Anka efter disponenten Herr-
man Egnell, Eskilstuna.
75 år den 5 december.

LOTTEN von WOLFF-
RADT.
F. Wessberg, Alingsås. Maka
till majoren Einar von
Wolffradt.
70 år den 13 december.

THERÉSE von SCHÉELE.
F. Bergenheim, Malmö. Maka
till köpmannen Richard von
Schéele.
70 år den 16 december.

OLIVIA ÖHMAN.
Fru, Umeå. Maka till sjö-
kaptenen Eric Öhman, Umeå.
70 år den 16 december.

TEKLA WOLLIN.
Fröken, Äppelvik. F. d.
folkskollärarinna i Eskilstuna.
70 år den 16 december.

ANNA von ROSEN.
F. Lindström, Mariefred. An-
ka efter översten, frih. Carl
von Rosen.
70 år den 22 december.

AMELIE BERCH.
F. frih. Cederström, Ekebjer,
Össjö. Anka efter översten
Hugo Berch.
65 år den 21 december.

GUNILLA LUNDSKOG.
F. Lewin, Göteborg. Anka
efter kyrkoh. August Lund-
skog, Getinge.
65 år den 21 december.

HANNA BERNER.
Fru, Örebro. Maka till di-
striktslantmätaren Carl Ber-
ner.
60 år den 3 december.

HILDUR CRAMÉR.
F. Snöbohm, Visby. Maka
till konsul Gustaf Cramér.
60 år den 21 december.

HANNA FREDRICSON.
Fröken, Vadstena. Hospitals-
förest. Dotter till provinsial-
läkaren J. Fredricson.
55 år den 4 december.

GERTRUD RODHE.
Fröken, Stockholm, Kurator.
Dotter till kapten M. F.
Rodhe och hans maka, f.
von Mentzer.
55 år den 18 december.

MANDIS DAHLGREN.
F. Sewerin, Ronneby. Maka
till redaktören Axel V. Dahl-
gren.
55 år den 21 december.

BRITA ELMQUIST.
F. Boberg, Örebro. Maka till
landshövdingen Henning Elm-
quist.
55 år den 21 december.

HEDDA von ESSEN.
F. Berndes, Sjövik. Norra
Vi. Maka till ryttmästaren
Reinhold von Essen.
50 år den 24 november.

INGEBORG PIHLSTRÖM.
Fru, Stockholm. Innehavarin-
na av Bildade Kvinnors Ar-
betsbyrå.
50 år den 10 december.

MARGRETHE GUNNE-
LIUS.
F. Unneberg, Sunne. Maka
till kontraktsprosten O. A.
Gunnelius.
50 år den 21 december.

KRISTINA LANS †.
Fröken, Grästorps. F. d. lära-
rinna i Kvänum (Västergöt-
land).
* 1840, † den 15 november.

Till efterrätt

finns inget godare och
lättare att anrätta än

JULFRID. AV ELLEN REUMERT

DEN GAMLE BOKHANDLARE Stensgaard bodde sedan en hel mansålder tillbaka i en liten landsortsstad på Fyen alldeles intill skogen och stranden. Han var 69 år och hans hustru endast tre, fyra år yngre. Troget hade de hållit samman i ett långt äktenskap, delat såväl gott som ont med varandra och för det mesta dragit sig fram i små villkor.

Barnskaran var nämligen stor, och även om för ögonblicket någon ljusning kunde skönjas, då barnen vuxo upp och kommo ut i självförsörjande ställning, eller gifte sig och själva fingo hem, så fanns det dock alltid användning för varje öre, som kunde bli över. Det behövdes hjälp och stöd än här och än där, ibland till och med till kläder åt barnbarnen — det var inte alla av "Stensgaards 11", som de kallades i staden, som hade gjort ett gott parti eller voro så lyckliga att ha höga löner. Somliga hade förföljts av otur och måste då och då hjälpas över tillfälliga svårigheter eller till en annan världsdal. Då måste gamle Stensgaard bege sig ut på den värsta tur han visste — att låna pengar hos några av de bättre lottade i staden. Det var ett slags tiggeri, ansåg han, även om folk ärligt och redligt fingo sina pengar tillbaka. efterhand. Det dröjde ju ofta ganska länge — men som fru Stensgaard alltid sade, "man kan inte plocka hår av den skallige".

Så länge Stensgaards voro skuldsatta, levde de ytterst torftigt och tilläto sig aldrig ett nöje, ty de voro bägge två ett par genomhederliga människor, som plågades av att vara skyldiga någon och gärna, så snart det var möjligt, ville betala var och en sitt.

Stensgaard avskedade, sedan den yngste sonen hade hjälpts över till Amerika, sin medhjälpare i butiken, en dam som tillika varje morgon hjälpte frun med det grävsta arbetet i huset, ty fru Stensgaard var ju varken ung eller stark längre. Många barnsängar, små

En vacker julberättelse av den kända danska författarinnan Ellen Reumert.

villkor och pekuniära spekulationer hade tagit på hennes krafter. Men nu, då butiksfröken måste avskedas, emedan sonen Börge, som hade gjort dem så många sorger, skulle skickas över Atlanten för att försöka bli något därborta — nu var hon alldeles ensam om hela husets arbete. Men hon klagade aldrig — och det gjorde inte heller Stensgaard.

Av naturen voro de bägge begåvade med ett glatt, ljust humör. Hoppet hade de båda i behåll. Hoppet om att det ändå en gång skulle ljusna, att de i alla fall en gång skulle få leva utan penningbekymmer en liten tid, innan de skulle säga farväl åt det liv, som för dem hade varit så fullt av slit och släp och resignation.

Och så följdes de två gamla troget åt — hand i hand — och hjälpte varandra så gott de kunde. Om någon gång den ene av dem fällde modet, tröstade den andre, och det tycktes dem ganska klart att så länge de voro två om att bära vad som kom, så voro de starka. De sutto så hemtrevligt tillsammans, när dagens arbete var slut och butiken stängd. På sommaren voro fönstren öppna mot den vackra utsikten över skogen och ån, och om vintern sprakade elden i kakelugnen. Stensgaard läste högt ur tidningen, medan frun stoppade och lagade kläderna, som så sällan blevo förnyade. Den stora hänglampan över det runda bordet med plysduken kastade sitt milda sken ner på de två vita huvudena.

Rummet var lågt till tak och hemtrevligt med alla gamla vackra möbler från föräldrarnas hem. Och blommor funnos där alltid, antingen från den lilla trädgården bakom huset eller från ängen nere vid ån. Blommor kunde Stensgaards inte undvara.

Det hände också ofta att de gamla togo en tur genom skogen, när vädret var vackert, och ned genom den lilla staden, där de intresserade kikade in i trädgårdarna för att se

hur andra utnyttjade jorden, och om man hade planterat nya blommor. Mången vänlig nick och mången liten pratstund vankades på vägen, ty alla höllo av gamla Stensgaards.

Han hade i sina yngre dagar varit en lite barsk och sträng herre, som förstod att sätta sig i respekt hos både hustru och barn, men han lät aldrig sin vrede orättfärdigt gå ut över någon, och med åren hade han blivit blidare.

Hon var så söt med det vita, silkeslena håret, som lyste som en krona kring hennes förunderligt friska och ungdomliga ansikte med de milda, ofta litet skälmiska ögonen. Hon var liten och spinkig, hade lätt till ett leende och lätt till tårar, hjälpsam och god mot alla, en mor och en hustru, som kunde gå i elden för sina barn och sin man. Det behövdes så lite för att uppmuntra och glädja henne, hon var som ett stort, älskligt barn som har blivit gammalt i förtid. Och ofta såg hon så medtagen och ömtålig ut, som om hon kunde blåsas bort som ett dun. Men när sorgerna och prövningarna kommo, rätade hon sig plötsligt och blev en stark och modig liten kvinna med en rygg rakare än de flestas.

Det som tog henne mest var när det inte gick bra för barnen. Det var den yngste sonen Börge, som hade dragit stora växlar på de gamla föräldrarnas pengar och fördragsamhet. Han var född utan koncentrationsförmåga, sade hans far. Varje gång han kommit i gång med en eller annan sak gav han upp alltsammans på halva vägen och började på något nytt, som tilltalade honom mera. Stora voro de summor, han hade kostat sina stackars gamla föräldrar, och till slut då han ville resa till Amerika och fadern sände den stora summan — vilken det skulle taga år av hans liv att betala tillbaka — till resan, åtföljdes den av ett brev, i vilket Stensgaard lät sin son veta, att det var absolut sista gången, han skaffade honom pengar.

(Forts. sid. 1291.)

I Köpings kyrka sammanvigdes lördagen den 26 november mariningenjören Gösta Hartzell, Stockholm, och fröken Ebba Sjögren, Köping.

(Foto: Sven Nilsson & Son.)

I Kungsholms kyrka i Stockholm sammanvigdes fredagen den 2 december löjtnanten vid Kungl. Norrlands artilleriregemente Carl Nordzell och fröken Barbro Sohlman, dotter till direktören Arvid Sohlman och hans maka, född Lalin. (Foto: Lamm).

Dagens bibelord.

Utvalda för Idun av prinsessan Ebba Bernadotte.

Jesus sade: Mitt rike är icke av denna världen. Joh. Ev. 18: 36.

Sedan denne har framburit ett enda offer för synderna, sitter han för beständigt på Guds högra sida. Hebr. 10: 12.

Och väntar nu allenast på att hans fiender skola bli lagda honom till en fotapall. Hebr. 10: 13.

Härefter skolen I få se Människosonen sitta på Maktens högra sida och komma på himmelens skyar. Matteus Ev. 26: 64.

Ty han måste regera till dess han har lagt alla sina fiender under sina fötter. 1 Kor. 15: 25.

Gud vare tack som giver oss segern genom vår Herre Jesus Kristus. 1 Kor. 15: 57.

Evigheternas Konung, den oförgänglige, osynlige ende Guden vare ära och pris i evigheternas evigheter. 1 Tim. 1: 17.

Allt du vet och allt du ser,
Huru stor i ära;
Allting på ditt värde sker
Fjärran eller nära.
Av din kärleks rikedom
Liv åt allt du giver
och din makt din stora nåd
över oss förbliver.

PROVRUM

En god och hälsosam thédryck vinnes icke med vilket thé som hälst. **M. S. KOBBS SÖNER** är den enda firma i Sverige, som uteslutande ägnar sig åt thébranschen under ständig vetenskaplig kontroll.

Begär därför alltid **Kobbs Thé** och godtag ej något annat, om Ni sätter värde på en hälsosam och aromrik dryck.

EN DROTTNINGS OCH FEMHUND

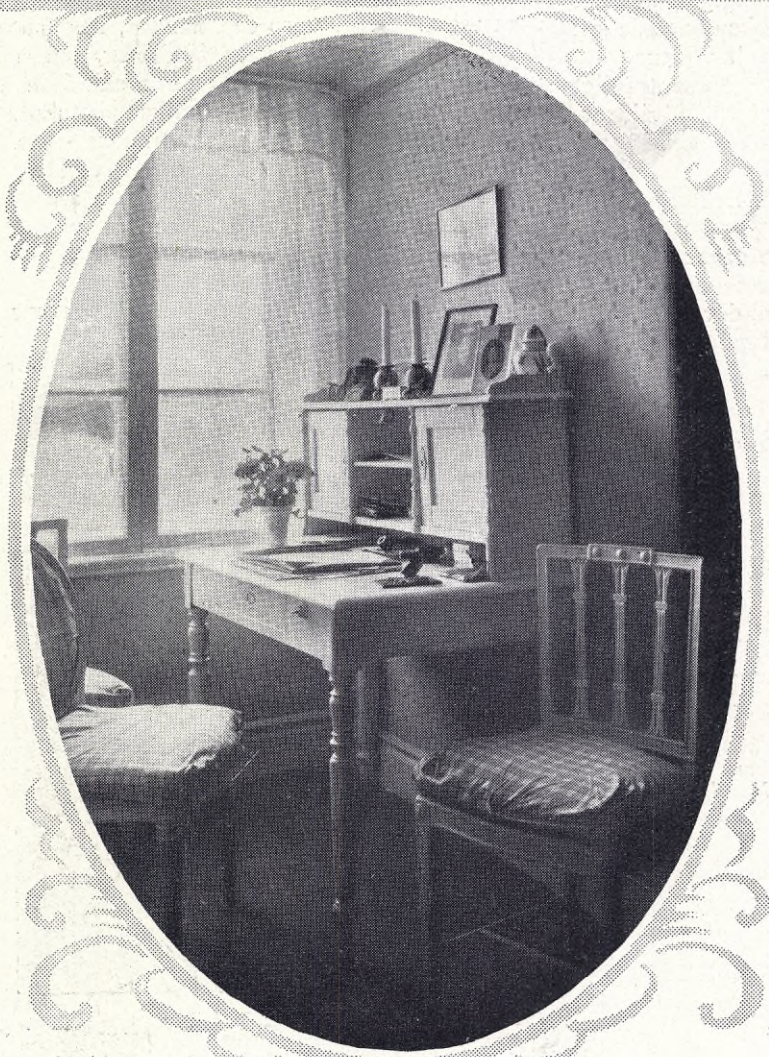
HEMMA HOS KONTRAKTSPROSTE

Salongen med familjeporträtten.

Kontraktsposten G. Bruncrona.

En av loftkuporna, där konfirmanderna bruka residera.

DROTTNING LOVISA ULRIKA ÄLSKADE inte bara prakt och ståt och nyaste modet, hon hade även sinne för tradition. Lofö lilla gråstenskyrka, lika ärevördig i avseende på ålder — den invigdes år 1245 — som oansenlig till sitt yttre var alltid

hade källarvåningen tjänstgjort som ekonomivåning och där hade även pigkamrarna och rum för andra, mera tillfälliga tjänare vid gården varit inrymda. Sådana bostadsrum kunde ju inte varit så över sig varken trivsamma eller hälsosamma och tillkomsten av de

föremål för drottningens huldhet och frikostighet. Isynnerhet låg det henne om hjärtat att prästen i Lofö skulle ha det så bra som det anstod en kunglig hovpredikant och eventuellt blivande biskop. Lofö var visserligen ända till början av 1800-talet prebende till Storkyrkoförsamlingen så att det var väl mest vice pastorn som fick nytta av den förnämliga och för tidens förhållanden utomordentligt bekväma tjänstebostad som drottningen skänkte till kyrkan. Det är samma hus som ännu användes till prästgård i helt och hållet oförändrat skick så när som en mindre tillbyggnad, verkställd under den siste innehavarens, kontraktsposten Bruncronas, tid. Det var ett par ekonomirum som då byggdes till, förut

sorgesamma utjutelser i form av sentenser och verser ur "Tröst för betryckta själar", som präntats på väggarnas kalkytor, är mer än förklarlig. Det är f. ö. skada att de där väggarna någonsin blevo målade, ty de hade av allt att döma tjänstgjort som både dagbok och köksalmanack.

Vägen mellan Drottningholm och Lofö kantas av lindar och askträd, vilka av tjocklek och knotighet att döma också skänkte skugga åt drottning Lovisa Ulrikas guldsmidda kaross. Alldeles säkert susade samma träd över kyrkan då som nu, sällan har man sett en byggnad så väl smälta samman med naturen. Detsamma gäller även den 170-åriga prästgården. Och om den skulle man gärna vilja använda den poetiska benämningen herdatjäll. Sommarmartid ligger den fullkomligt inbäddad i blommor och grönt och lika inbjudande strömmar det varma skenet från kakelugnar och lampor genom fönstren en vit vinterkväll. Just en sådan kväll kom »Idun» till Lofö och möttes av äkta svensk prästgårdsstämning: gamla stolar i ring kring en brasa, ett kaffebord, tyngt av bakverk, en värdinna som gör ursäkter för den enkla trakteringen — hon var ju oförberedd på besöket. Hur ser prostinnan Bruncronas kaffebord ut när främmandet anmäler sig dagen förut?

Lofö hör till de gammaldags inredda prästgårdar där expeditionen ligger i fil med våningens övriga rum och således mera är husfaderns privatrum än hans ämbetsrum. Kanske beredde den intima kontakt och det patriarkaliska förhållande, som förr i tiden rådde mellan präst och församlingsbor i någon mån på "de lokale forhold"

RA KONFIRMANDERS PRÄSTGÅRD

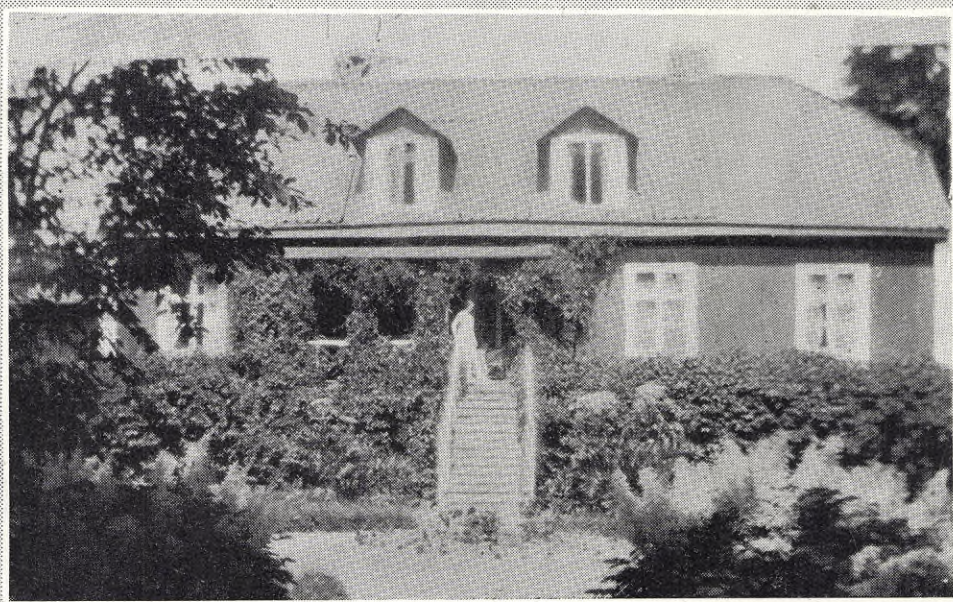
OCH FRU G. BRUNCRONA PÅ LOFÖ.

»En dag i högsommartiden står Lofö kyrka smyckad som en brud med kransar och buketter, bundna av sommarkonfirmanderna.»

Prostinnan Sofia Bruncrona, född von Essen, i sitt arbetshörn.

Prästgården från trädgården.

En glad skara sommarkonfirmander samlade kring prostinnan på prästgårdstrappan.

— man hade en känsla av att »gå till prästen», och inte till pastorexpeditionen, man hade utsikt att träffa prästfrun och bli bjuden på kaffe om man var långväga vandrare — och en prästfru visste alltid på fjärdingsvägen hur långt man bodde från prästgården! Mycket tyder på att denna gemytliga umgängesform ännu lever kvar i Lofö gästfria prostgård. Köket är i varje fall nog rymligt, det är f. ö. ett förtjusande kök, vars hemtrevnad förhöjes av en hel mängd ting, en ståtlig kopparsamling, en rad lustiga kryddbuckor i skepnad av fabeldjur och inte minst den stora schäfern som nyss mötte oss med skräck-

injugande skall men som nu rullar på köksgolvet i älskvärd lek med huskatten. Från hallen leder en trappa upp till kuporna, några små luftigt inredda rum där sommarkonfirmander brukar residera. Lofö prästgård hör som bekant till de mest frekventerade i det avseendet.

Var sommar är prostinnan vicemamma för en skock, ibland upp till 20 främmande flickebarn, som naturligtvis inte alla kunna bo i prästgården. En dag varje högsommar står den 700-åriga kyrkan smyckad som en brud med gröna guirlander och buketter av ängarnas

Julklappen till Henne

är det stora problemet så här dagarna före jul. Hur är det med Er själv? Har Ni hittat på en lämplig gåva åt Henne? Ni tycker kanske, att det är svårt att förstå sig på Hennes smak — att veta, vad Hon har eller inte har, att välja något, som Hon verkligen önskar sig och skulle sätta värde på. Men det kanske, när allt kommer omkring, inte är så svårt. Låt oss hjälpa Er!

Det finnes somliga saker, som en dam alltid behöver och därför alltid blir glad att få. Och vilka äro de? Jo, Gahns preparater. Bland dem finns alltid något som skulle passa Henne. Giv Henne någon av Gahns förstklassiga tvålar, parfymier eller Eau de Cologne, någon av deras hudcremer, Maniol eller Faréna-Creme, eller en flaska Watzins hårvatten. Då visar Ni, att Ni förstår Hennes smak.

Låt Hennes julklapp bli ett preparat från

Gahns
Upsala
Kungl. Hovleverantör

"Ur julens bokflod..."

SKANDINAVISKA BANKEN har släppt ut nya, eleganta sparkasseböcker i miniatyrformat, försedda med lyxomslag. Julens givna favoritbok — anser kritiken, som för en gångs skull är enig.

blomster, plockade och bundna av ungdomarna själva. Omkring 300 f. d. konfirmander Sverige runt bevara f. n. en sådan somardag i sina minnens skattkammare.

I Lofö prästgårdssalong och långa, låga sal hänger en samling vackra familjepor-trätt, lärde och krigare ur ätterna von Essen och Bruncrona. Men bland dessa finnes ett som är fideikommiss i prästgården. Det är porträttet av en präst i 1700-talets rikt utstyrda dräkt och det är om honom det berättas i Herdaminnen att han fick gället för »sina vackra predikogåvors» skull, och detta för samtalen in på den rad av framstående prästmän som varit kyrkherrar i Lofö. De flesta ha varit högt lärda och ansedda män och slutat på en biskopsstol eller annan upphöjd plats. Uppsala ärkestifts herdaminnen förtäljer många intressanta drag ur deras historia. Doktor Eric Emporegius t. ex. stod högt i gunst både hos drottning Kristina och sedermera Karl X Gustaf med vilken han förde förtrolig brevväxling och vilkens bikt-fader han var vid konungens sista sjukdom. Emporegius var en nitisk kämpe mot all slags irrlärlighet, men råkade själv på sistone illa ut. I en förklaring över katekesen skrev han med anledning av 10: de budet att »Hustrun borde räknas som det förnämsta stycket bland mannens lösören och rörliga egendom.» Detta gjorde damerna med drottning Hedvig Eleonora i spetsen ursinniga och boken blev konfiskerad till stor skam och nesa för doktorn, som då var vorden biskop i Strängnäs.

Vidare berättas det om biskop Iser, Karl XI:s gode vän, att han var Sveriges rikaste biskop sedan reformationen och att han var försedd med de kostbaraste viner, dem han brukade »göra sina höga bekanta presenter utav.»

Erik Kihlmark var en annan av Loföpräster som knutit en liten kommentar till sitt namn: »År 1706 antog han av ovetenhet en kvinnsperson, klädd uti manskläder, till klockare. När hennes kön blev upptäckt dömdes hon (inte han!) av Hovrätten till åtta dagars vatten och bröd och uppenbar kyrkoplikt.»

Vad säga våra dagars högt aktade kvinnliga klockare om sådant? TH. K.-E.

Ett slarvigt hus.

(Forts. fr. sid. 1274.)

— Menar du, sade jag, nu allvarlig, att dessa slaka kautschukband... Det ser opas-sande ut. Tänk dig att det vore strumpeband! Se ditt hem så som våra gäster se det, när vi ha främmande. Här måste någon gång vara snyggt och julen är en lämplig tid.

— Mitt hem! Jag har inte en vrå för mig själv! Din hund, jo, det är din hund, ligger

IDUN

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Grundlagd av

Utgivare:

Frithiof Hellberg Beyron Carlsson

Redaktör:

Eva Nyblom

Redaktionen: Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Norr 9803 Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonsskontoret: Norr 6147
Norr 402 Annonsschefen: 1646

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

50 öre vid bred textspalt, Lediga platser och plats-
40 öre vid smal textspalt. sökande 30 öre, pensionat,
Helmarg. 55:—, halvmarg. skol- och diverseannonser
30:— pr gång, 20 mm. hög. 35 öre, minimipris 4:20.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. A.	Uppl. B.
Praktupplagan	Vanl. upplagan
Helt år	17:—
Halvt år	9:—
Kvartal	4:50
Helt år	15:—
Halvt år	8:—
Kvartal	4:25

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasinet

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

BERGS

AKTIEBOLAGS

NORRKÖPING

FABRIKSMÄRKE

BOMULLSVÄVNADER

HÖGSTA KVALITET

LÄTTSYDDA

SLITSTARKA

till salu hos varje välsorterad

vävnadshandlare

ERNST WALLINS
Advokatkontor

Vasagatan 46, Stockholm.

Besvarar omgående juridiska och ekonomiska frågor mot moderat arvode.

Dåsighet och Olust

är enligt vetenskapen bevis på dåligt blod och otjänliga ämnen i kroppen, gifter som måste rensas bort.

Fruksalt-Samarin rensar effektivt blodet, befriar magen och tarmarna från osunda samlingar, utdrivar den skadliga urinsyran från kroppen, är välgörande för levern och njurarna.

Fruksalt-Samarin utför en grundlig invärtes rengöring vilket sätter kroppen i god form, därför är det hälsobringande att dagligen dricka **Fruksalt-Samarin**. Pris pr fl. kr. 2.50 säljes å apotek, hos Drog- o. Färghandlare m. fl.

Cederroths Tekn. Fabrik. Sthlm

Käcka fjäll- vandrare

och andra som idka sport och friluftsliv böra använda

Oscaria
Pjäxor

Egna affärer över hela landet.
Sthlm, Göteborg, Malmö,
Norrköping, Hälsingborg,
Gefle m. fl. platser.

Bensintvätta

överrocken hos Saltsjöbadens Kem. Tvätt, Sthlm.

"Avos gillas av oss!"

Ty Avos-mangeln sliter ej kläderna, är tyst och lättgående — en idealisk hushållsmangel. Observera Avos-märket å varje mangell! Fråga Eder handlande efter Avos eller tillskriv **AVOS, Örebro.**

i min soffa, min lilla bokhylla tog du ifrån mig i förgår, du tar av mina näsdukar när du har snuva, för att dina är löjliga lappar, du låter mig få slita ut de gamla tvålarna, när du vill ha nya och doftande, du gallrar ut chokladpraliner och ger mig dem du inte bryr dig om... Släpp vävpinnarna.

— Jag erkänner det där om chokladen. Du saknar sinne för choklad, då kan du lika gärna ta de där med bara marzipan i och jag tar körsbär i arrack. Bokhyllan — du läser så långsamt, det är rent slöseri att du har en portativ hylla, jag har den redan full med saker. Tvålarna, tja, jag tycker om att ta primören av en tvål. Varför är du inte raffinerad? Mina näsdukar äro för små — plats för julklapp, älskling! Men vävpinnarna? Vad skall du med dem?

— Dem, sade han, och vände bort huvudet, dem har jag att borra upp knapphål för nackknappen i stärkskjortan.

Då blev jag knäckt. Det är hemskt synd om männen, sådana kläder som de ha. Alla män är det synd om. En av våra maskulina vänner har en isdubb som sin käraste, sin enda personliga ägodel.

Men han förvarar den i sin frus sjukorg. Inte heller han har i en vacker våning med badrum och alla bekvämligheter, en vrå han kan kalla sin, en vrå åt sin pojksjäl, åt sin isdubb.

VERA von KRÆMER.

Takt i umgänget.

(Forts. fr. sid. 1280.)
som just håller på att läkas. Att vid sådana tillfällen finna de rätta orden är framför allt bevis på takt.

Kommer någon och i god tro påstår, att man träffats förut, är det både obelevat och mindre vänligt att bara blint förneka detta man må vara aldrig så säker på sin sak, och tillfrågas man om, vad en sak kostar, och hör på tonen, att det vore välkommet att nämna en hög, eventuellt låg, summa, så är man kanske därmed ej fullt sann, men har begagnat ett tillfälle att göra någon en glädje.

Det är ju en allmän klagan på, att våra bjudningar, som borde vara tillfällen när vår umgängeskunst skulle visa sig i sin fulla glans, ej alltid efterlämna odelat angenäma hägkomster, och detta måste vi delvis tillskriva vår brist på taktkänsla.

Vi få ej, om vi äro gäster, helt överlämna åt värdfolket omsorgen av både vårt timliga och andliga väl. Det är en ofrånkomlig plikt att taga med sitt bästa humör, när man går bort och att vara fast besluten att efter förmåga bidra till trevnaden. Att efteråt göra sig skyldig till taktlösheten att tala om att man fått en dålig middag, borde vara uteslutet i bildat umgänge. Ett befarat jämförande med hur andra har det leder lätt till, att den som ger en fest, överskrider tillgångarna hellre än utsätta sig för klander.

Värdfolket bör om möjligt välja gäster, som trivas tillsammans och förpläga dem så, att de känna sig vara omhuldade och välkomna. Gåsten måste uppfatta en bjudning såsom en direkt vänlighet visad mot honom: de som ge festen, att de lagt beslag på en kanske nog så upptagen människas tid och känna ansvaret därefter.

Alla goda avsikter till trots kan man dock emellanåt råka göra misstag. Det berättas som ett karaktäristiskt drag hos den finkänsliga Eva Bonnier, att hon, då hon studerade i Paris, var ytterligt rädd för att briljera med sina pengar och därför aldrig bjöd sina konstnärsvänner på storslagnare supéer än dem de själva med sina knappa tillgångar mäktade komma ut med. Dessa däremot, som gärna hade låtit en festmåltid sig väl smaka, upptäckte istället till sin besvikelse, att de ej gingo mättare

MILANAISE UNDERKLÄDER

med ovanstående insydda
ELKO-MÄRKE

äro av
HÖGSTA ELEGANS
Triåk A.-B. ELKO, Stockholm.

Elektr. Belysningsarmatur
Belysningsglas
Hushållsglas
Prydnadsglas

BÖHLMARKS

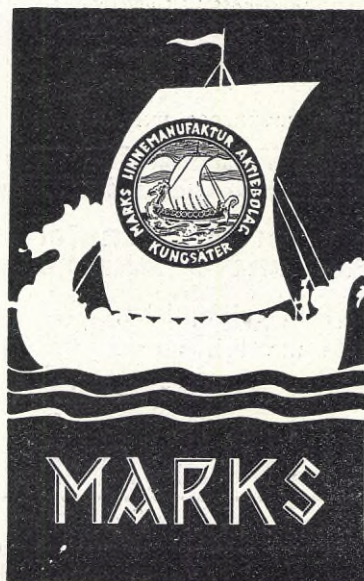
Huvudkontor:
STOCKHOLM SÖ.

Utställningslokaler:
Högbergsgatan 19—25 - Norrmalmstorg 4

SYDSVENSKA BANKEN

Ställning den 30 november 1927.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	4,462,433 : 95	Aktiekapital	34,000,000 : —
Obligationer	15,681,037 : 09	Depositions- och kapital- räkningar	69,129,580 : 71
Fastigheter	7,261,602 : 95	Sparkasseräkning	38,508,659 : 34
Inventarier	100 : —	Checkräkning	27,548,479 : 99
Läneräkning	60,959,552 : 74	Postremissväxlaräkning	3,516,664 : 74
Växlar	49,669,818 : 02	Inhemskas banker	12,152,288 : 71
Checkräkning	21,191,549 : 06	Utländska banker	5,264,559 : 87
Inhemskas banker	3,783,607 : 45	Andra räkningar	10,770,688 : 81
Utländska banker	12,535,756 : —		
Andra räkningar	25,345,464 : 91		
		Kronor 200,890,922 : 17	Kronor 200,890,922 : 17

Bästa linnet för pengarna

får den husmor, som begär
Marks linnevaror.

Marks linne är klisterfritt,
vilket innebär samma fasthet
och goda utseende efter tvätt
som före.

Marks linne kommer från
Kungsäter i Marks härad, Väs-
tergötland, där den moderna
storindustrin framväxut ur or-
dens urgamla förmåliga linne-
tillverkning i hemmen.

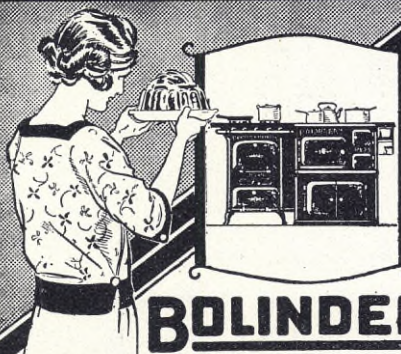
MARKS

handdukar och duktyger.
MARKS LINNEMANUFAKTUR A.-B.
KUNGSÄTER

**GUSTAFSON
& LJUNGVIST**
Flyglar och Pianon
Kungl. Hovlev.

A-B FÖRENADE PIANO- & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG

Tre ting
äro nödvändiga för hem-
mets hälsa och trevnad:

1. En duktig husmor
2. God och vällagad mat
3. En god spisanordning
kan endast väljas bland

BOLINDER'S SPISAR

Ingeniörskonst för pojkar

Har Ni lagt märke till, hur man vid uppförandet av höga byggnader, reser den ena järnställningen på den andra? Samma är även förhållandet då man bygger med MECCANO.

Förr byggde man Meccanomodeller endast av stål och mässing, men nu bygges modeller av Meccanodelar emaljerade i de läckraste färger.

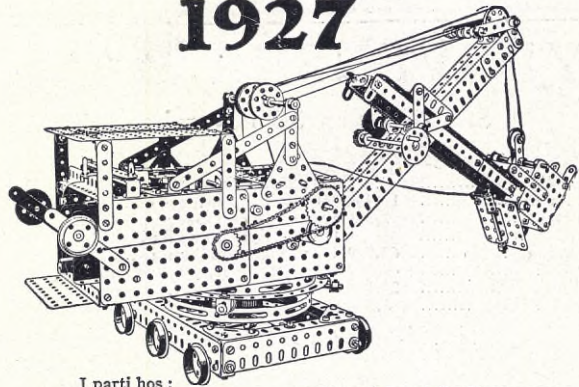
Är det icke intressant att se en Meccanomodell byggas, del för del, undan för undan, och hur stolt känner sig konstruktören då allt är färdigt.

Detta är modellen av en Gravningsmaskin som kan byggas av bestående av ovannämnda emaljerade delar.

Kompleta byggtillverkningar erhålles i varje järn och leksaksaffär från Kr. 4.75 till Kr. 470.00

MECCANO

1927

I parti hos:
M. Åkerbloms Efttr.,
Kammakarg 17 n.b.,
Stockholm C.
Tel. Norr 6859

General-Agent för Nordeuropa:
Fr. Frémineur (Ayd. 19),
1 Rue des Bogards,
Bryssel, Belgien

Ensamtillverkare: MECCANO LTD., LIVERPOOL, ENGLAND

MECCANO och en mångfald andra leksaker,

mekaniska, elektriska och optiska,
finner Ni i största urval hos oss.

Specialité: Roliga och instruktiva leksaker.

FORSNERS A.-B.

Klarabergsgatan 44

Stockholm

från henne än från sina egna torvtiga ateljéfester. Ett förhållande som kan tjäna till bevis för, hur fåfängt det i själva verket är att ställa upp noggranna regler och föreskrifter vare sig det gäller umgängeskunst eller något annat i det levande livet.

MADAME LUCIE.

Har hon inte ansikte?

(Forts. fr. sid. 1281.)

som det klär med kortklippt hår, men för de flesta var det vackrare med långt. Dock föredrar jag absolut hellre shingle framför valk.

Kvinnor äro emellertid, liksom barn, svåra att måla. De ha så veka drag. Männerna äro i allmänhet lättare att måla. Men männen ha förlorat en del av sin individualitet genom att raka bort skägget, mustascherna och polisongerna. Genom polisongerna verkade mannen så romantisk, och helskägget gav ansiktet karaktär även där — det icke fanns någon.

Men för att återgå till kvinnorna så vill jag också säga något om kläderna. De moderna, släta och snäva klädningarna verka fattiga och torftiga. Jag älskar krinolinerna, och jag tror att det passar kvinnan bäst att ha en rikare och yppigare dräkt.

Mindre själ, mera linje.

Målarinnan fru *Elsa Ström-Ciacelli* har inte bara beröm för nutidstypen.

— Vi leva i en realistisk tid, säger hon. Människorna äro så materialistiska, de leva ej nog intellektuellt. Ju mera själ, ju intressantare ansikte. Vår tid är trivial. Vi konstnärer måste leva i en annan värld för att kunna skapa.

Men i ett avseende är nutidsmänniskan tacksammare att måla än människan av igår. Hon är nervös, livlig, orolig. Hon har svårt att sitta still. Hon har mindre själ men mera linjer. Som målare måste jag älska denna linje och denna rörlighet.

Religiösa böcker.

Bland den religiösa litteraturen, som utkommit under detta år och som säkert intresserar dem av Iduns läsare, vilka äro inriktade på kyrkliga och etiska spörsmål, torde följande arbeten böra nämnas. De flesta av dem föreligga på Diakonistyrelsens förlag.

En liten bok, som på 3 veckor hunnit utkomma i ny upplaga, är Erling Eidems *Sjärens Jakobs-kamp*. Det är bibelmeditationer av en man, som förstår en modern människas svårighet att nå fram till en fast religiös punkt. Den varma och innerliga tonen ger arbetet ett särskilt värde, och om också här och där till följd av utgångspunkten något ansträngt vilar över framställningen, har den så mycket att giva, att den kan varmt rekommenderas. — Gunnar Dahlquists *Jesu glädje* visar, vilken roll glädjen spelade i Jesu liv, den naturliga glädjen över natur, hem och hemliv samt den glädje, som bottnar i gudsgemenskapens ro. — I *Frågor och framtidsmål* ger författaren till Fädernas kyrka, biskop J. A. Eklund, uttryck åt sin kända ståndpunkt i fråga om Sverige och dess kallelse. — En mycket givande, ja, för människor med djupare religiösa intressen ytterst intressant bok är professor Gunnar Rudbergs *Till nya testamentets historia*. Den behandlar kristendomens förhållande till den hellenistiska världen och ger värdefulla upplysningar om nya testamentets språk och text. — Biskop Sam Stadener för oss i sitt *Herdabrev* in i många aktuella kyrkliga frågor. — Särskilt lämplig såsom julgåva till ungdom är Gertrud Auléns *För livsvandringen*, betraktelser för ungdom, utmärkt användbara bl. a. såsom morgonböner på högre stadium, då författarinnan verkligen tar hänsyn till ungdomens problem och sätt att tänka. — Redan känd och uppskattad är Hans v. Schuberts *Kristna gestalter*, historiska skisser, övers. av Henning Wijckmark. Det är dels några av Jesu lärjungar, dels sådana personligheter, som exempelvis Augustinus, Frans av Assisi, Luther och Schleiermacher han här med överlägsen karaktäriseringskonst skildrat. — Emil Liedgrens *Den andliga sången på anglosachsisk mark* är i hög grad ägnad att intressera särskilt alla dem, som levat i kretsar, där dessa sänger älskats och sjungits. Flera av dem ha ju nu kommit in i vår psalmbok. — Glädjande nog har Siri Dahlquists fina och själfulla lilla diktsamling *Liv och Längtan*, som gömmer sådana pärlor som Petrus, Juloro och In extremis, kommit ut i

ELEGANTA
JULGÅFVOR

TEATERSCHALAR

PÄRLROBER

BLOMMOR

STRASSPÄNNEN

SILKESSTRUMPOR

PRESENTKORT

J. F. HOLTZ

H. M. Drottningens Hofleverantör

BRUNKEBERGSTORG 5

STUREGATAN 8

STOCKHOLM

AFFÄRSTID 9 F. M.—8 E. M.

BLOMSTER-
hälsningar

Kungl.

över hela jorden. Hofleverantör

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

VASA BLOMSTERHANDEL

GUSTAF EKMAN,
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa.

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A. samt B—V i Tyskland 6000 medlemmar

Säg det med Blommor!

Bensintvätta

kostymer vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Flyglar - Pianinon

Bechstein
Aug Förster
Aug. Roth
Lauberger & Gloss

Billigaste priser och bästa avb.-villkor.
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran.
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel,
Norrköping.

ny upplaga. Då diktsamlingen ej mig veterligt varit anmäld i Idun, kan jag ej neka mig glädjen att citera två av dikterna:

TRÖST.

Sörj ej, min älskade, när du hör mullen slå mot min kista.
Sörj ej, min älskade: det som dör, det ha vi råd att mista.
Det som var jord, blir jord igen; det som var Herrens gnista brinner som stjärna i himmelen.

Sörj ej, min älskade, när du ser alla de rosor röda
varda till stoft och bäddas ner i graven, med din döda.
Kärlekens ros står evighetsvit, där livets vatten flöda,
blommar för Gud — drar min älskade dit.

Sörj ej, min älskade, fast du tror, att livets fröjd skall förödas.
Fader vår, som i himlen bor, är *levandes* Gud, ej dödas.
Ser du ej morgonrodnadens brand? Vår kärlek skall pånyttfödas
en gång, i de levandes land.

Sörj ej, min älskade, när du hör mullen slå mot min kista.
Sörj ej, min älskade — det som dör, det ha vi råd att mista.

FÖR EN ENSAM.

Jag vet, o Herre, på din jord en ensam gråter tyst och ungt.
Jag vet, att någon utan ord bär livets ve och börda tungt;
att någon vilsna stigar går, med viljan sjuk och sinnet nött,
en själ av fåfång längtan trött, som ej sin egen nöd förstår.

En främling, Gud, har kallat mig.
En okänds själ min bön begär, ett barn, som trött och vilset är,
som ingen bön bär hem till Dig. För en, som ingens tanke får,
Som ingens själ till möte går, o Gud, jag beder: *Fader vår*.

En utomordentligt lämplig pojkbok är *J. Coleridge Patteson, Söderhavsoarnas biskop*, en hjältesaga berättad för de unga av E. Greierson. Den skarpaste äventyrsbok kan ej erbjuda mer spänning än denna förträffliga skildring. — Lämplig för barn och ungdom är också Märta Edquists *Troshjältar*, livsbilder ur gamla tidens och medeltidens kyrkohistoria. — För de många, som år från år med glädje och tacksamhet mottagit Natanael Beskows *Julbrev*, torde en erinran om att ett sådant även i år föreligger vara obehörlig.

MARIE LOUISE GAGNER.

Eva.

(Forts. fr. sid. 1277.)

dre fasthet och intresse, men Parisvistelsen får ju sin relief med det slutliga fullbordandet av moderskapets idé, då fru Eva för med sig hem barnet till sin sons trolovade.

En välskriven roman — en så flytande god, fast och ädel prosastil som fru Hertzman-Ericson har kanske just nu — en god roman, som skall göra mångt kvinnohjärta gott, har fru Hertzman-Ericson givit med "Eva".

E. N.

I lyrikens blomstergård.

(Forts. sid. 1276.)

— "De gingo vid blåa floder och världen var frisk och sann, hon skulle bli jungfrumoder och han en segerns man. (!)

Hennes bröst voro fasta och skära som tidiga äpplen på gren, och hon trädde sin herre nära i en lusta, som själv var ren." —

Poeten tecknar sin egen karaktärsbild som sådan i de mera intima, stundom lidelsefullt öppenhjärtiga dikter, som kunde hedras med titeln: ett hjärtas dagboksblad. Dit höra "Gångaren", "Dödsstunden", och "Stjärnan".

— Han utbrister: —

— "Dina ögon lysa och brinna, återstråla min stjärnas glans. Alla vägar gå därunder — tänk, om inte den stjärnan fanns!" —

GUSTAF ULLMAN.

Vad säga Sveriges kvinnor iust nu?

"Vi önska även i år till julklapp en kartong F. PAULI'S Ovicula — skönhetsvälen."

GEORG LINDBERG

Amorett

Inregistrerat Varumärke

Damernas Julklapp!

Amorett
Damunderkläder

Märk priserna å de i skyltfönstren utställda »4711» julförpackningarna.

Nu är det jul igen och då är det bäst att önska en hel låda »4711», så att det varar fram till påska.

Presentlådor i olika storlekar. Eleganta flaskor såväl större som mindre.

Den, som köper Eau de Cologne, bör mycket noga övertyga sig om att han verkligen erhåller den äkta (blå-guldetikett) o. ingen efterapning.

№4711. Eau de Cologne

Ett laxermedel

skall hava god verkan, vara oskadligt samt lätt att intaga. Dessa egenskaper förenas i

Hvita Björnens

FRANGULA-piller

vilka på ett gynnsamt sätt påverka tarmverksamheten och bidraga till en naturlig reglering av avföringen.

Inga som helst biverkningar.

Fås på alla apotek i askar å 40 piller. Kontrollant: Professor Thor Ekecrantz.

IDUNS SKÖNHETSINSTITUT

Bruna fläckar.

N:r 100. Kan jag genom Idun få beskrivning på en salva som innehåller vätesuperoxid och som borttager bruna fläckar.

20-åring.

Svar: Den salva för bruna fläckar, som förr har stått beskrivning på är 20 gr. lanolin, 20 gr. vaselin och 10 gr. 10 % vätesuperoxid. Salvan breddas på vadd och lägges med bandage över den bruna fläcken; får sitta på natten och avtorkas på morgonen. Behandlingen upprepas 3 kvällar å rad, varefter göres uppehåll, så att huden ej tar skada. Salvan må ej komma åt hår eller ögonbryn.

Ett medel bland andra.

N:r 101. Bästa "Fru Skönhetsdoktor" var god giv mig ett effektivt medel mot håriga ben som

jag i högsta grad lider utav. Det är ett mycket obehagligt faktum för en stackars flicka i all synnerhet under badtiden. Jag skulle vara stormförtjust om det funnes någon hjälp för detta. Skulle det ej finnas någon bot utan endast för stunden och det sedan blir 7 resor värre, svara då endast att det ej går göra något åt sådant obehag, är Fru Skönhetsdoktor snäll. "Olycklig flicka".

Svar: Ni kan bleka håren med vätesuperoxid; de bli då så färglösa att de ej synas. I början penslar man endast med 5 % vätesuperoxid och finner man att blekningen ej blir till fyllest, övergår man till starkare lösning, dock ej starkare än 10 å 12 %. Lösningen köpes å apotek.

"Gåshud".

N:r 102. Kära Fru Skönhetsdoktor. Ge mig ett par råd! —

1) Mina armar äro grova och noppriga i skinnen och till råga på eländet — ännu fräkniga sedan i somras. Finnes det inte något radikalt medel att för alltid bli kvitt dessa senare? — 2) Ansiktshuden runt om mina ögon tycks ha slappnat och bildar missklädande veck och rynkor — mest över ögonen. — Vad skall jag göra? — 26 år.

Svar: 1) Behandla först armarna med den för bruna fläckar anbefallda salvan (se svaret på frågan 100). För att sedan få bort det knottriga, tvättar ni armarna en stund med stark och het såplösning, så att huden blir uppmjukad, varefter ni försiktigt, medan den ännu är våt, gnider dem med en slät pimpsten. Till sist ingnides en blandning av lika delar sprit, glycerin och rosenvatten.

2) Så ung som ni är, måste rynkorna vara något tillfälligt beroende på trötthet, nattvak eller ohälsa. Det går nog över av sig

själv med vila och ett för övrigt förståndigt levnadssätt.

Om ni vill göra er besvär att ta reda på n:r 18 av detta år, där i Skönhetsinstitutet och svaret på frågan 36 står ett medel mot rynkor i förtid.

Mörknande hår.

N:r 103. Fru Skönhetsdoktor! Jag ber om ett gott råd, för min lilla 10-åriga flickas hår. Hon har varit ljus, men som föräldrarna äro mörka blir hon, som jag ser, mer och mer mörk, övergången är förfärligt ful, men det går väl ej att göra något åt. Vet inte om det är endast jag som tycker att kamomilltvättningar gjort det sämre. Hårbottnen är rätt torr men själva håret är fett efter endast ett par dagars tvättning, och det är just det som gör att hon, trots all skötsel ej ser proper och ordentlig ut. Vad bör jag göra, skall jag skynda mörkningen av håret med någon tvättning och hur skall jag bära mig åt för att fösen skall se snygg ut i sitt lilla huvud.

Prenumerant sen 10 år.

Svar: När kamomillavkok användes i sköljvattnet efter hårtvättning brukar det något fördröja blont hårs mörknande. Jag skulle vilja råda er att sköta er lilla dotters hår med vanlig tvättning ungefär en gång i månaden, och när håret väl är torrt ingnida en smula oxmärgpomada i själva hårbottnen. Denna ingniding kan utom efter tvättningen även företagas en gång i veckan. Därav blir håret glansigt och vackert efter borstning, som naturligtvis bör ske dagligen. Märgpomada finnes att köpa färdig men kan även tillredas i hemmet enligt följande rec.: 60 gr. oxmärg, 40 gr. söt mandelolja, 4 gr. bergamottolja, 2 gr. citronessens. Märgen smältes i ett kärl stående i hett vatten och mandeloljan iblandas. Under svalningen och stelningen röres noga och de andra ingredienserna tillsätts.

Fru Skönhetsdoktor.

JURIDISKA RÅD.

Fråga: Hur bör ett testamente formuleras för att testamentstagaren skall kunna undgå att betala den på testamentet belöpande delen av arvs-katten? Elisabeth.

Svar: Därest testamentstagaren erhåller all den avlidnes kvarlåtenskap är det likgiltigt, huru testamentet formuleras i nu förevarande avseende. Skulle emel-

Som man bäddar får man ligga

En dröm,

som varar hela livet är ett

Paradis Duntäcke
Elegant, lätt, smidigt, vackert. Det enda Duntäcket i marknaden, som är duntätt
J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG. Grundad 1881
Fjädrrenseri, Tagelspinneri, Täckfabrik
Erhållas i varje välsorterad möbel- och sängklädersaffär.

Ifrån det ögonblick du vaknar och till dess du — i sista stund — rusar i väg till kontoret, kan jag inte få läsa Dagens Nyheter en enda minut! Skall det bli regel, får du verkligen vara hygglig att prenumerera på ett exemplar av Dagens Nyheter åt mig också!

lertid testamentstagaren erhålla endast viss del av kvarlåtenskapen, bör testamentsgivaren därutöver tillägga testamentstagaren så mycket som på denna del belöper i arvskatt.

Julfrid.

(Forts. fr. sid. 1283.)

Vidare stod det att Stensgaard inte önskade se sin son, förrän denne blivit något, och att hans dörr skulle vara stängd för honom tills dess.

Gamle Stensgaard var vred och bitter, då han skrev brevet, men

varje ord var väl övervägt, och han ångrade sig inte.

Han ville ju så gärna göra tillvaron litet ljus och lätt för sin älskade hustru på hennes gamla dagar, och det var närmast tanken på att detta bleve omöjligt som hade gjort honom hård och oförsonlig mot Börge.

Ett par år efter det att Börge hade hjälpts över till Amerika, kommo några skärslipare till byn. De slipade knivar och saxar, tiggade sig fram och körde till slut vidare i den stora järnvägsvagnen, som var deras hem. Men dessförinnan hade en liten svartögd flicka ringt på hos fru Stensgaard,

bett om en bit mat och stuckit ett papper i handen på henne.

Då flickan sprang nedför trapporna, måste fru Stensgaard först leta reda på sina glasögon, innan hon kunde läsa de rader, som med blyerts voro nedkrafade på det hoplagda papperet.

Hon bleknade medan hon läste, och hennes hand darrade.

Där stod: "Kära lilla Mamma! Jag har kommit tillbaka — det gick inte därute, jag blev sjuk, och arbetet var för strängt. Jag har det bättre nu, när jag är hemma och vet, att du är i närheten; jag har saknat dig så förfärligt. Jag är förtvivlad, och jag har un-

der flera dagar bara levat av rovor och morötter, som jag tog ute på marken, när det blev mörkt. Jag bor i den lilla jordhyddan djupt inne i skogen. Hela dagen måste jag hålla mig gömd för att inte möta bekanta. Det tjänar ju ingenting till att komma hem, far vill ju inte se mig, han jagar bara bort mig — och om en liten tid kör man in morötterna och rovarna, och då har jag inget att äta, och jag fryser redan om nätterna. Mitt bröst, sade läkarna på det amerikanska sjukhuset, där jag under tre månader låg sjuk, är inte starkt, jag hostar så mycket. Lilla älskade mor, du måste

hjälpa mig, du är den enda människa som håller av mig ännu. Därför kommer jag till dig i min nöd och ber dig om hjälp. Du kommer inte att svika mig, det vet jag! Din son Börge."

Fru Stensgaard lät brevet falla ner i sitt sköte, tårarna runno ut för hennes kinder.

Varje förmiddag under ett par månader kunde man se den lilla fru Stensgaard gå över fälten till skogen. Det var den brantaste och besvärligaste vägen, den minst trafikerade. Ingen förstod, var-

För kvinnan och hemmet.

Hemmets inredning. Praktiska råd och vinkar av Elisabeth Wærn-Bugge. Rikt illustr. 3:50.

"En liten förträfflig bok, som på ett enkelt och lättfattligt sätt ger handledning i hemmets harmoniska utformning." Blek. Läns Tidning.

God ton. Etikett och umgängesformer, av Cérémonieuse. Kr. 2:25.

"Man förnimmer inre kultur bakom formerna." Dagens Nyheter.

"Författarinnan har på ett mönstergillt sätt skilt sig från uppgiften." Svenska Dagbl.

Barnens hälsa och själsliv av D:r Elizabeth Sloan Chesser. Kr. 3:25.

"Det är ingen hårdsmält vetenskap d:r Chesser bjuder på. Det är en klok läkares förnuftiga råd." Aftonbl.

i alla boklädor och direkt från Wahlström & Widstrand, Regeringsg. 83, Stockholm.

Juklappsbekymren

locka denna tid många till Stockholm och dess julmarknad. Man förenar nytta och nöje genom att vid en stockholmstripp äta sina måltider på

KRONPRINSEN, Franska matsalen och Baren, Drottninggatan 29, STADSHUSKÄLLAREN, Stadshuset, ÖSTERMALMSKÄLLAREN, Storgatan 5, W. 6, Klara Västra Kyrkogata 3 B, PELIKAN, Brunnsbacken 4.

DIREKTION: S. A. R. A.

»En i hög grad lovande debut»

kallar Lektor

Marie Louise Gagner

Birgit Lange's

bok

Karl Petters
Ann-Mari

hft. 2:90, inb. 3:50.

"Frisk, naturlig, fängslande äger boken just de egenskaper, som gör den till en älsklings- och om-läsningsbok för 10-13-åringar."

Iduns Jubileumsnummer.

ALMQVIST & WIKSELL

KHASANA

KHASANA-

Parfym

Kr. 1.-, 2.25, 3.-, 5.-

Coldcream . Kr. 1.-, 1.50

Hudcrème

Kr. 1.-, 1.50, 3.75

Puder kompakt

Kr. -.75, 1.-, 1.50, 6.-

Rispuder

Kr. -.75, 1.75, 2.50

Superstift Kr. 1.25

Supercreme Kr. 1.50

KHASANA-

Talkpuder Kr. 1.50

Härvatten

Kr. 1.-, 3.50, 6.50, 8.-, 11.-

Eau de Cologne

Kr. 1.20, 2.-, 3.50

Badsalt Kr. 2.-, 3.50, 6.50

Tvål Kr. 1.50, 2.50

Presentkartonger

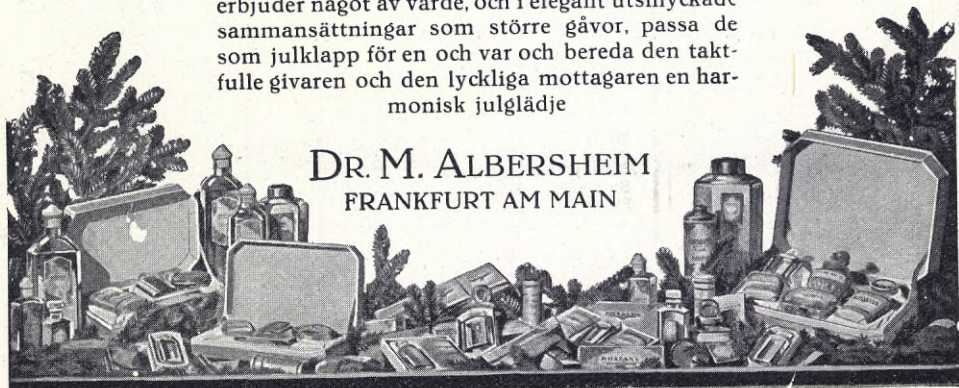
Kr. 2.75, 3.75, 6.25, 10.-

Julklappar

Äro ej blott bevis på artig uppmärksamhet eller hjärtlig tillgivenhet. deras val vittna lika mycket om givarens väsen. Den, som med säker smak vill träffa det riktiga eller i festlig form vill bjuda det oundgängliga, han väljer "Khasana-preparaten", som äro lika kärkomna på såväl damernas som herrarnas toalettbord

I talrika enstycks-förpackningar som en liten uppmärksamhet, som för en ringa penning dock erbjuder något av värde, och i elegant utsmåskade sammansättningar som större gåvor, passa de som julklapp för en och var och bereda den taktfulla givaren och den lyckliga mottagaren en harmonisk julglädje

DR. M. ALBERSHEIM
FRANKFURT AM MAIN

Representant för Sverige: John Lindholm, Drottninggatan 15, Stockholm. Tel. Norr 55 84.

Begär alltid Vitrum's tillverkningar:

Maltextrakt Vitrum, bästa näringsmedel.
Maltextrakt Vitrum med fiskolja, bästa vitaminpreparat.

Mineralvattensalter Vitrum.

Laxermarmelad Vitrum, bästa avföringsmedel.

Sodapastiller Vitrum, bästa medel mot halsbränna.

FEROL Vitrum, det kraftigaste aptigivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält, fördrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

Apoteket Vasens Apoteksvarucentrals Laboratorium, Stockholm.
Samtliga preparat finnas på alla apotek.

RING

Norr 16 02 eller

Norr 61 47

och prenumerera på

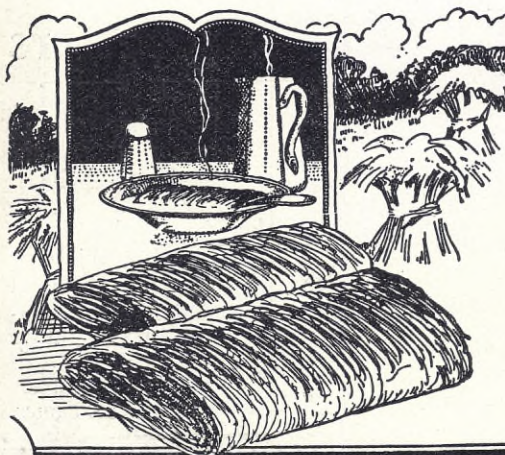
IDUN 1928

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär.

Plågas Ni av Huvudvärk och Reumatiska Smärtor?

Då bör Ni ej experimentera med tvivelaktiga medel utan med ens tillgripa de beprövade och av så många läkare vitsordade TOGAL-tabletterna. Dessa ställa ej blott omedelbart de olidligaste smärtor utan äro dessutom ofarliga för hjärta och mage. De utskilja dessutom starkt den skadliga urinsyran — roten till de flesta smärtor — ur kroppen, den enda väg som för till verkligt varaktig hjälp mot det onda.

TOGAL-tabletterna finnas, utan recept, å alla apotek till Kr. 2:40 och 0:90. Se till att Ni får äkta Togal och ej efterapningar!

SHREDDED WHEAT

SPUNNET VETE
Absolut rent Vete

Hälsosamt, närande, välsmakande.

Välj Shredded Wheat till frukost- eller kvällsrätt och åt det tillsammans med kall eller varm mjölk. Färdig att serveras direkt ur paketet.

Pris: Kr. 1:— per paket.

Efterfråga Shredded Wheat hos eder handlande.

Generalrepresentanter i Sverige:
AKTIEBOLAGET O. ANNERSTEDT, Sthlm.

för hon alltid valde den och vad hennes dagliga ärende i skogen kunde vara. Men till dem som frågade sade hon, att hon behövde motion och frisk luft och att hon kände att dessa promenader gjorde henne gott. På återvägen kom hon genom staden med sin tomma korg och gjorde sina sedvanliga inköp.

En gammal rostig fotogenkamin, som stod på vinden, flyttade hon till utkanten av trädgården, där Börge under natten hämtade den, ty det började bli vinter.

Julen närmade sig. Det blev snö och frost, och Börge hosta förvärrades. Fru Stensgaard köpte bröstdroppar och kokade havresoppa, men hon tordes ännu ingenting säga till sin man.

Det blev svårt att vada genom de höga snödrivorna in till Börge gömställe i skogen, och hon kände att i längden förmådde hon det inte. Börge blev också svagare och svagare, och så måste hon en mörk afton, då Stensgaard spelade bridge hos borgmästaren, hjälpa sin sjuka son hem och installera honom uppe på vindskammaren, som hon i all hemlighet hade gjort i ordning för honom.

Då Stensgaard nästan hela dagen var upptagen i sin bokhandel och intog sina måltider i ett litet rum bakom butiken, lade han inte mycket märke till vad som förgick i hans hem.

På kvällen sörjde ju hans hustru för att allt var i ordning som vanligt, så att hon kunde sitta i lugn och ro med sin man och idka högläsning.

Julaftonen kom, de två gamla hade varit i kyrkan.

Prästen hade talat så vackert om fördragsamhet, om huru olika människor äro utrustade för livskampen och hur svårt livet formar sig för de flesta. Han sade att man måste vara god mot sin nästa, så att man inte hade något att ångra, när döden kom och man skulle ställas inför den högsta domstolen, och man skulle sända sina käraste tankar till de frånvarande, till de nära anhöriga, som kanske voro i främmande länder och nu sutto och längtade hem och hade det svårt.

Fru Stensgaard sneglade ett par gånger på sin man, ty det var nästan som om prästens tal var riktat till honom för att göra hans hjärta mjukare, och hon kunde se att orden gjorde intryck, ty tårarna runno helt långsamt nedför Stensgaards fårade kinder, och den synen hade hon inte sett på många år.

Arm i arm gingo de hem genom de tysta gatorna till sin ensamma måltid.

När fru Stensgaard hällde upp risgrynsgröten, sade hon:

"Det var en vacker predikan, eller hur?"

"Ja", svarade Stensgaard bara. "Gud vet, hur vår Börge har det, kanske han både svälter och fryser."

Det ryckte till i Stensgaard, men han svarade: "Nja, så färligt är det väl inte, han har det som han själv velat."

"Du hörde ju, att prästen sade, att det inte är alla, som äro födda med lika stark vilja och äro lika gott utrustade. Tänk, om vår pojke nu skulle dö därute i det främmande landet utan att du hade fått säga honom ett försönande vänligt ord, det skulle du väl aldrig kunna övervinna, ty även om du är sträng, så är du ju i alla fall god. Tänk, om det nu skulle ringa och Börge stod därute, då skulle du väl ändå inte jaga bort honom?"

Willumsens
franska
Likörextrakter
-överlägsna
i
kvalite-

"Den roman jag själv tycker bäst om är

Flykten till Egypten

— i ingen annan bok har jag givit så mycket av mig själv" säger

Grazia Deledda

i ett intervjuuttalande till

Bonniers Veckotidning

Pris 5:50 Halvfr. band 10:— TIDEN

CLARA LJUS

på varje julbord

LARS MONTÉN STOCKHOLM

Smaken förändras
och vi med den

Kajsa-Vargs föreskrift "Man tager en nypa eller en handfull" var typisk för forna tiders matlagningskonst. Med de renare råvarorna och födoämneslärares vetenskapliga frammarsch har exaktheten i hushållet blivit A och O. Den enda hushållsvägen — utan fjädrar och kuggrörelse och därför helt oberoende av var varan placeras å skålen — som lika noggrant väger en ärtä och en sockertopp och aldrig visar fel är

Lindells

HUSHÅLLSVÅG

den enda absolut tillförlitliga

Pris med 2 skålar kronor 18:50.
Hos järn- & bosättningsaffärer.

LINDELLS VÅGFABRIKS AKTIEBOLAG, JÖNKÖPING.

Inom hemmets väggar

är det som de flesta beslut om inköp träffas.
Planlägg Eder annonsering med tanke härpå!

De sydsvenska hemmens tidning
framför alla andra och den svenska lands-
ortens mest spridda dagliga tidning är
SKÅNSKA DAGBLADET

Ett av filmhistoriens märkligaste verk om
en av världshistoriens märkligaste män.

Iscensatt av:
ABEL GANCE.

Napoleon framställes av:
ALBERT DIEUDONNÉ.

På S. F.-Teatrarna inom kort.

"Ne-nej, det skulle jag kanske inte kunna", kom det långsamt.

"För min skull kunde du nog inte heller nännas det", tillade hon, "ty det skulle bli en så stor sorg för mig, att jag kanhända skulle dö av den, och mig kan du inte gärna undvara."

"Nej, då ville jag hellre själv dö", svarade Stensgaard, och tvärs över bordet fick hon en blick så varm och kärleksfull, att hon fick mod att gå vidare i det farliga ämne hon börjat på.

"Om vi bara kunde fira julen med vår stackars pojke, du kan inte veta hur jag saknar honom."

"Man måste stänga av för saknaden", svarade Stensgaard, "och för tankarna, annars kan man inte uthärda livet."

"Det kan du inte göra i längden, ty allt eftersom du blir gammal, blir du mindre stark och hård, och så kommer en dag alla självförebärelserna. Och om de nu komme för sent, så finge du nog aldrig fred."

Stensgaard satt tyst och såg framför sig.

"Ja, du predikar", sade han slutligen.

"Ja, jag fortsätter, där prästen slutade", svarade fru Stensgaard leende.

"Men nu tänder jag ljusen i vår julgran! Se här, det finns ett ljus för varje barn, även för dem som äro döda — men det största där uppe i toppen bredvid julstjärnan, det är Börjes. Och jag vill be den gode Guden om att du snart måtte få se honom och förlåta honom, och Gud hör nog min bön, ty han har sett alla mina tårar!"

Hon hade gått fram till Stensgaard och lagt armen om hans skuldra. Gamle Stensgaard lade huvudet invid hennes axel och såg upp i det milda ansiktet, som böjde sig ned emot honom.

Så sade han helt sakta: "Min lilla älskade tappa hustru!"

Den lilla gumman hade dukat av bordet och gått ut med tallrikarna.

Stensgaard tyckte att hon blev borta ganska länge — det blev så tyst och ensamt i rummet, alltför mycken ro för att tänka — Gud vet, om Börge led nöd där borta i det främmande landet — kanske hade han i alla fall varit för hård mot honom. Ingenting hade de hört från honom under de två år han varit borta — han hade ju sagt, att han inte skulle skriva, förrän han fått det bra.

Plötsligt lade gamle Stensgaard armarna på bordet och gömde ansiktet i händerna och grät — så som han inte gråtit på många år.

Strax efteråt öppnades dörren helt sakta, och stödd på moderns arm trädde Börge in i rummet. Han såg så tård och blek ut, men ögonen strålade med en sällsam glans vid åsynen av det gamla hemmet, den tända julgranen och fadern.

Men vad var då detta? Grät hans far? Det hade Börge aldrig förr sett! Och det var kanske för hans skull!

Det ljud ett förtvivlat rop i det tysta rummet.

"Förlåt mig — förlåt mig, far!"

Gamle Stensgaard ryckte till och reste sig som om han varit en ung man. All färg vek från hans ansikte vid åsynen av sonen.

"Börge, min pojke — är det verkligen du? — När — hur har du kommit hit?"

"Ja, det skulle du bara veta, far!" svarade fru Stensgaard, "det är nästan som ur en roman, men nu måste du först hälsa din pojke välkommen!"

Stensgaard hade redan tagit sonen i famn, denne försvann nästan i faderns kraftiga armar.

"Gudskelov, gudskelov att du kom!", fortfor Stensgaard. "Men du är ju sjuk, pojke — du har ju feber —!"

BELLMAN

hade aldrig dött av influensa,
om han i god tid hade tagit

ASPIRIN- TABLETTER

I ORIGINALFÖRPACKNING „Bayer“

På Julbordet

förekomma många anrättningar, som
tillredda med

Reymersholms Kronolja

bliva både bättre och billigare, än då
andra dyrbarare fettämnen användas.
Baka julbålet med } Reymersholms
Bryn julkålen i } Kronolja
Floutyrkoka klenäterna i }
med andra ord — använd till all matlagning

Reymersholms Kronolja

som finnes att tillgå hos de flesta av
landets köpmän.

Pris i Sverige:

pr 1/4-litersburk Kr. 0:65
pr 1/2-litersburk Kr. 1:10
pr 1-litersburk Kr. 2:—

Pris i Finland:

pr 1/4-litersburk... Fmk. 7:50
pr 1/2-litersburk... Fmk. 12:—
pr 1-litersburk... Fmk. 22:—

Ni vill
magra

Tänk på
Eder hälsa
och Edert
utseende.
Hastigt och effektivt minskar Ni
Eder fetma genom att använda

Tainy

utan förändring av dieten.
TAINY innehåller inget laxativ
eller på organismen skadligt in-
verkande salter eller droger.
1 flaska Kr. 3:75, 3 fl. portofritt.
Finnes hos Eder parfym- och färg-
handlare, frisör, eller direkt från
THE TAINY IMPORT,
Ge f l e.

Engros: A.-Bol. Parfymeri R. Bar-
lach, Stockholm 1. Hans Ströbeck
& C:o, Malmö.

Advokaten Eva Andén

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Herkulesg. 14, f. d. Lilla Vattugatan 14.
Tel. 7575. STOCKHOLM. Tel. 7576.

Specialitet: Familje- och arvssaker, Bo-
utredningar och testamenten. Även
skriftliga förfrågningar.

Sprit och glycerin

jämte andra för huden välgörande
ingredienser ingå som huvud-
beståndsdelar i tillverkningen av

Eneroths Klubbtvål

Var och en som sätter värde på en verk-
ligt förnäm, balsamisk toalettvål, torde
själv prova och bedöma.

Pris Kr. 1:— pr styck.

A.-B. ENEROTH & C:o, GÖTEBORG.

Om Klubbtvå-
len ej finnes hos
Eder leverantör
var god tillskriv
fabrikanterna,
som expediera
fraktfritt mot
postförskott kar-
tong om 3 tvålar.

IDEA

YVY

"Hon har så vacker hy"

— det uttrycket får man ofta höra män emellan, när en kvinnas utseende diskuteras. Ty män beundra en ungdomligt frisk och klar hy.

Varje kvinna, som är mån om sitt utseende, bör därför dagligen använda

YVY-TVALEN,

som med sin rikedom på utsökta vegetabiliska oljor och essenser är det bästa medlet för att ernå just en sådan hy, som tilltala männen.

PRIS 1 KR.

Aktiebolaget Yvy-Fabriken, Ystad.

Lämplig julklapp!
CARL LARSSONS PRAKTVERK

"SVENSKA KVINNAN GENOM SEKLEN"
10 FÄRGTRYCKSPANSCHER
INBUNDEN MED AV KONSTNÄREN KOMPONERAD PÄRM

Kp. 5:—

PORTOFRETT MOT INSÄND LIKVID I POSTANVISNING
IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

SEDAN 1709 TILLVERKAT EFTER SAMMA RECEPT

EN KÄRKOMMEN GÅVA

En flaska Farina gegenüber med det röda skyddsmärket är alltid en välkommen present. Allt sedan 1709 har denna Eau de Cologne — den enda äkta — tillverkats efter samma originalrecept. Men undvik mindervärdiga efterapningar och se till, att Ni får den äkta Farina gegenüber med det röda skyddsmärket. Köp en flaska på prov, och Ni kommer aldrig att använda någon annan Eau de Cologne.

Med det röda skyddsmärket

*Johann Maria Farina
gegenüber dem Jülichs Platz*

KUNGL. HOV- LEVERANTÖR

Även Kölner-
Vatten-Tvål.

Generalrepresentant: **HARALD SCHÖTT**

Luntmakaregatan 14, Stockholm. Telefon Norr 10101
Nederlag i Helsingfors: Farina Gegenüber, Hagasundsgatan 4.

"Ja", svarade Börge, "jag dör snart, far, men låt mig vara här hos er den korta tid jag ännu har kvar!"

"Var skulle du väl annars vara, min egen pojke! Men tala inte om att dö! Mor och jag, vi skola nog sköta om dig, så att du blir frisk igen."

"Nej, far, jag känner, att jag aldrig mer blir bra — och det är bäst som sker. Döden sonar ju allt — och jag har gjort er så många sorger."

"Du har också gjort oss mycken glädje, Börge", sade fru Stensgaard, "du har alltid varit en snäll och kärleksfull pojke, det har bara fattats dig ryggrad. Du har inte haft krafter nog i livets strid. Men nu ger vår herre dig snart fri, och han skall sörja för att du får det bra uppe i hans himmel, ty med vilja har du aldrig gjort något ont! Och det dröjer inte länge, förrän vi två gamla följa efter dig — och så få vi mötas igen!"

Börge såg på julgranen med ett förklarad leende.

"Det är ditt ljus det största där uppe i toppen, Börge!" sade fru Stensgaard.

"Varför skall jag ha det största ljuset, mor?"

"Jo, därför att du fick de flesta av våra tankar, min stackars pojke — och de flesta av mina böner. Jag längtade efter dig varje dag! Men nu skola vi berätta för far, att han utan att veta det har hyst sin son en hel månad!"

"Och det är ju så, far", slutade fru Stensgaard efter berättelsen, "att när ni män fått något i ert huvud, så kan ingen människa få er att inse att Ni har orätt. Det måste vara både julklockor, präst och julgran till för att få dig mör, lille far! Men gudskelov att det till slut lyckades! Nu skola vi tre ha en riktigt vacker jul tillsammans!"

"Vacker", svarade Stensgaard bedrövad, "hur kan den bli vacker, när Börge är sjuk?"

"Jo, det kan den visst, ty om han hade varit frisk, så hade det ju bara vankats hyvel! Men nu blir julen vacker och fridsam, ty vi stå som tre små barn och hålla varandras händer på tröskeln till det förlovade landet och se all den härlighet och glädje, vi snart skola få del i. Vad betyder det sedan, om den ene blir insläppt litet före den andre!"

Det var två händer, som sträcktes mot fru Stensgaard, och hon tog dem bägge. — Julfriden sänkte sig över rummet, och Börges ljus brann så lugnt och klart högt uppe i granens topp bredvid julstjärnan.

Rosa Blomqvist på julklappsskyllningen.

För klappar som man ej kan få för klappar som man ej kan ge har man på nytt bekymmer. Men det hör liksom till ändå att man skall gå i flock och "se" när skyltsöndagen skymmer.

Den bästa julklappen är ett

"Twilfit"-Presentkort

från Twilfit, Nybrogatan 11.
Stockholms största specialaffär för

**KORSETTER—CORSELETTER
UNDERKLÄDER—MORGONROCKAR
HANDSKAR—VANTAR
STRUMPOR—BLOMMOR.**

Då Twilfit står i oavbruten förbindelse med utlandets förnämsta fabrikanter och ateljéer, kan varje dam hos oss alltid erhålla det elegantaste och modernaste till priser som endast en stor specialaffär kan erbjuda.

Telefon 758 54 **TWILFIT** Nybrogatan 11
758 53 Stockholm

Julklappsboken framför andra.

Presentboken i hem
där barn finnas.

En Bok för Mor och hennes små

Av **HAGBARD ISBERG.**

Bibliska historier, barnberättelser och dikter. Musik av *Herman Akerberg* och *Emil Nordström*. Illustr. i tre färgstryck av *Annicka Lindberg*. 2:a uppl. Häft. 4:75, inb. 5:75, helt linnelärftsband 6:25.

"Man kommer här att tänka på den hittills ouppnådde mästaren, *Zackarias Topelius*' Läsnings för barn. Här finnes något av samma friskhet och frånvaro av all pjollrighet."
IDUN.

"En vackrare barnbok har näppeligen utkommit på svenskt förlag."

SKÅNSKA AFTONBL.

"En barnbok som fullkomligt saknar motstycke och som äntligen kommit som en uppfyllelse av många föräldrars önskningar och väntan."

GÖTEBORGS
MORGONPOST.

— I varje bokhandel —

SVENSKA KYRKANS
DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG

Var och en

som för hela år 1928 prenumererar på

Svenska Morgonbladet

(Oberoende av vilken upplaga)

erhåller gratis, endast mot insändande av postens kvitto samt 80 öre till porto och expeditionskostnader

LEONARD STRÖMBERGS
utmärkta bok

I brytningstid,

en ytterst fängslande skildring från den stora folkväckelsens dagar i mitten av förra århundradet.

Boken är tryckt på prima engelskt espartopapper, boklädspris kr. 4:25.

Prenumeration sker på vanligt sätt å närmaste postanstalt, varvid begäres kvitto, som, jämte ovan nämnda 80 öre i frimärken, insändes till Svenska Morgonbladets Exp., Stockholm C, varefter boken omgående sändes. OBS! Boken kan också fås i extra fint klotband i blå färgton mot ytterligare 70 öre för inbindningen, alltså tillsammans kr. 1:50.

Prenumerationspris för 1928:

Utom Stockholm å närmaste postkontor:

Uppl. A: Morgonupplagan (Stockholmsuppl.):

Helår: Halvår: Kvartal: Mån.:
18:— 10:— 5:— 1:85

Uppl. C: Dagupplagan (Dagl. Landsortsuppl.):

14:— 8:— 4:— 1:50

Uppl. D: Halvveckouppl.:

5:80 3:50 2:— 0:75

I Stockholm fritt hemburen:

Stockholmsuppl.:

28:— 15:— 8:— 2:75

Prenumerera genast!

Filmen som öppnar nya vägar för filmen

"CHANG"

En unik film som allaredan har visats för de största auktoriteter och erhållit sådana erkännanden som aldrig någon film tillförne.

En
Paramount-
film
som kommer
på nyåret

Fast gröten och skinkan man aldrig försmär
det bästa på julbordet saknas ej får.
Sätt kronan på verket!
Tre Ess heter märket.

Tre Ess

Smakar Som Smör

Finnes överallt.

90 öre pr paket.

MED sin TID! MED i UTVECKLINGEN!

är varje svensk, i slott och koja, som följer nyheter och reportage, det sociala, politiska och kulturella livet genom en verklig huvudstadstidning!

HITTILLS har detta knappast varit möjligt för alla intresserade, ty huvudstadsupplagan av en tidning har ställt sig **alldeles för dyr** vid postprenumeration.

Nu kan emellertid var och en, för **en billig penning** postprenumerera å den stora, fullständiga huvudstadsupplagan av:

Stockholms Dagblad

ENDAST 2 KR. PR MÅNAD OCH BLOTT 18 KR. PR ÅR!

Bilder och röster

Stockholms Dagblads trevliga, vackra och intressanta söndagsbilaga är rikt illustrerad. — 16 sidor. Varje söndag dessutom en 32-sidig novellbilaga.

Medarbetare:

Kultur:

Agne Beijer.
Herbert Grevenius.
Gustav Näsström.
Ture Rangström.
Sten Selander.
Kjell Strömberg.
Sven Söderman.

Krönikor:

Berco.
Bes.
Bon Soir.
Panza.

Sport:

Flying.
Glokar Well.
Ted.

Politik:

Wilh. Ericson.
Rutger Essén.
Ernst Rosén.

Utlandskorrespondenter:

Berlin: Torsten Quensel.
Paris: Ture Dahlin och Gunnar Löwegren.
London: Eskil Sundström.
Rom: Neander Nilsson.

Nyhets- och reportageavdelningarna

under medverkan av de rappaste pennor.

REPORTAGE! NYHETER! SPORT!

Nya perspektiv

är Stockholms Dagblads nya, varje måndag inflytande avdelning för dryftande av de intressen och strävanden, som stå i samband med kvinnans nyvunna ställning i samhället och förvärvslivet. Den upptar stora och små frågor till neutral och allsidig behandling i signerade artiklar av medarbetare — manliga och kvinnliga — i in- och utlandet och redigeras i samverkan med representanter för olika riktningar inom kvinnorörelsen.

Livets eviga frågor

förbli alltjämt obesvarade.... Men diskussionen i dagsfrågorna följes i Stockholms-Tidningens spalter av 100,000:den, som värdera dess vederhäftighet, oräddhet och objektivitet, nyheternas snabbhet och pålitlighet, det utomordentliga bildreportaget och sist men icke minst annonsavdelningens rikhaltiga innehåll. Medelupplagan utgjorde för sistlidna halvår 121.397 exempl